

Poljska vlada o aktivnostih gen. Andersa

Zajeti dokumenti
pričajo o podtalnem
gibanju na Poljskem

VARŠAVA, 18. dec.—Poljska vlada je danes objavila dokumentirane dokaze o aktivnosti poljskega ubežnega in sedanji poljski vladi sovražnega generala Vladislava Andersa. Po teh zajetih dokumentih je Anders vodja podtalnega odpora, ki vodi borbo proti sedanji upravi Poljske.

Fotografski posnetki dokumentov so bili pokazani tujim časnikařem. Od strani ministrstva za zunanje zadeve je general Victor Grosz izjavil, da so ti dokumenti neoporekljivi dokaz povezanosti generala Andersa s podtalnimi skupinami v Poljski. Rekel je, da bo obelodanil nadaljnje dokaze, ki bodo predloženi na obravnavi, ki se bo vršila proti polkovniku Rzepeckimu.

Dokazi so bili poslani
angleški vladi

General Grosz je izjavil, da so dokazi in dokumenti bili poslani tudi angleški vladi z uradnim protestom proti aktivnostim poljskih beguncev v Italiji.

Dva dokumenta, ki nosita podpis generala Andersa, so navodila podtalnim grupam poljskih nacionalistov. V prvem je seznanjen žrtv, ki so jih podtalne grupe ubile in "dnevno povelje", s katerim je Anders imenoval polkovnika Rzepeckija za poveljnika podtalnih grup. V drugem so navodila poljskim upornikom, da "odpor proti sovjetizaciji Poljske in za likvidacijo nevarnih oseb."

Oba dokumenta sta bila podpisana maja 1945. leta.

Seznam oseb, ki so
bile ubite

Seznam obsega 215 oseb, ki so jih člani poljske podtalne organizacije ubili. Med njimi se nahaja tudi neki sovjetski častnik. General Grosz je častnikarjem povedal, da je polkovnik Rzepecki priznal, da ga je Anders imenoval za poveljnika podtalnih sil v Poljski.

Kar se tiče obdolžitve, ki se nanašajo na volilno kampanjo in potom katerih je sedanja poljska vlada obtožena, da poskuša s pomočjo armade vsiliti svoje kandidate, je general Grosz rekel, da so iste neutemeljene in navadna laž.

VILE ROJENICE

V sredo so se zglasile vile rojenice pri Mr. in Mrs. Edward in Justine Krapenc, 961 E. 143 St., in pustile v spomin zalo in hčerko, prvorojenko. Mati in hčerka se nahajata v Mt. Sinai bolnišnici in se dobro počutita. Mlada mamica je hči poznane družine Mr. in Mrs. Anton Marn iz 7303 Donald Ave., ki sta sedaj prvič postala stari oče in stara mati, oče je pa sin Mr. in Mrs. Louis Krapenc iz Eddy Rd., ki sta sedaj v tretjič stari oče in stara mati. Čestitamo!

BOŽIČNA DARILA

Trajna in praktična darila so najbolj primerna za božične praznike. Pri Oblak Furniture Co. na 6612 St. Clair Ave. imajo lepo izbirklo hišnih predmetov, pri Anžlovarejih na 6214 St. Clair Ave. si pa lahko nabavite oblačila za moške, žene, dekleta in otroke.

Sovjetski časopis naslovil na svet poziv za dobro voljo

Poudarja, da se more doseči trajen
mir edino v znamenju kompromisov
glede obstoječih razlik

MOSKVA, 19. dec.—Revija "Novi čas" je v svoji tekoči izdaji objavila važno izjavo, nanašajočo se na sovjetsko zunanjo politiko, katero se smatra za najpomembnejšo rusko deklaracijo v teku zadnjih mesecev. Izjava apelira za mednarodno dobro voljo in potrpežljivost ter naglašja, da se bo trajen mir dosegel edino le v znamenju kompromisov od vseh strani.

Uvodni članek, ki obsega tret-

jino celotne izdaje omenjene revije, se v diplomatičnih krogih smatra za odlično deklaracijo sovjetske zunanje politike.

V New Yorku sprejeti
zaključki pozdravljeni

Sovjetska deklaracija pravi, da so se manevri Amerikancev in Angležev pred zbornico Združenih narodov vršili v znamenju prizadevanj od strani reakcijskih krogov za svetovno dominacijo, da pa delo, ki je bilo dejansko izvršeno v New Yorku, tvori ključ k mednarodnemu sodelovanju.

"Jasno je," piše sovjetska revija, "da sklepi štirih velikih sil ne morejo predstavljati v celoti nazorov nobene izmed posameznih sil, kajti zastopniki različnih narodov gledajo na iste stvari na različni način."

"Dobro znano je, da med posameznimi državami obstajajo in morajo obstajati razlike z ozirom na celo vrsto konkretnih vprašanj. Toda vojne izkušnje so dokazale, da so svobodoljubne države navzlic različnim v svojih političnih in javnih strukturah in ideologiji, sposobne najti skupen jezik in sredstva za rešitev razlik, ki obstoje med njimi, dasiravno seveda ta sredstva niso najdena takoj in se jih včasih najde s težavo."

Ameriški Srbi ogorčeni zaradi izjave vladike Dionizija v prilog Stepincu

PITTSBURGH, 18. dec.—Ameriški Srbi so zelo ogorčeni zaradi izjave, ki jo je podal vladika srbske pravoslavne cerkve v Zedinjenih državah Dionizije proti obsodbi zagrebskega nadškofa Stepinca.

Ameriško-srbski časopis "Slobodna reč," ki je prvi priobčill sliko, članek in izjavo vladike Dionizija, pravi, "da so Srbi osumljeni in da ne morejo verjeti, da je izdajstvo Dionizija resnično." "Slobodna reč," od kar se je Dionizija zavzel za nadškofa Stepinca (ki je med ostalim bil obdolžen zaradi prisilnega pokatolicenja pravoslav-
nih Srbov na Hrvaškem), sploh ne imenuje Dionizija "vladika," temveč "škof," hoteč s tem poudariti zveze Dionizija z rimskokatoliško cerkvijo.

Brzojavke na patrijarha
Gavrila za posredovanje

Mnogi Srbi so naslovili na patrijarha Gavrila v Beograd zahtevano, da se takoj uredi stanje v srbski pravoslavni cerkvi v Ameriki in da se "izdajstvo" Dionizija odstrani z njegovega položaja.

Kot je znano, ima patrijarh Gavrilo oblast tudi nad pravoslavno cerkvijo ameriških Srbov. Gavrilo je pred nedavnim imel zelo prijateljski sestanek z maršalom Titom in izgleda, da bo prišlo do sodelovanja med njim in Titom, kar bo imelo tudi svoje posledice za samo preorientacijo ameriških Srbov.

Dragoceno božično darilo

Slovenski narodni dom v Lorain, Ohio je pred meseci daroval za otroško bolnico v Sloveniji — tisoč dolarjev. Včeraj je sprejel Janko N. Rogelj, prvi podpredsednik Slovenskega ameriškega narodnega sveta, od Slovenskega narodnega doma v Lorainu pismo sledeče vsebine:

"Čenjeni prijatelji:

"Priloženo prilagamo denarno nakaznico v vsoti \$1127.06 kot darilo lorainskih društev in posameznikov za otroško bolnico v Sloveniji."

"To naj bo darilo bolehnim mladini za božične praznike od lorainskih Slovencev in Slovenov."

"Blagovoli izročiti denarno nakaznico podružnici št. 39 SANS-a v Clevelandu, katere tajnik je Mr. John Pollock. On naj pošlje ime na glavni urad SANS-a, da se iste priobči v slovenskih časopisih, tako da bodo darovalci videli, da je bil denar poslan na pravo mesto."

S prijateljskim pozdravom,

za Slovenski narodni dom
v Lorain-u, Ohio
Louis Balant, preds.,
John H. Tomažič, taj.
John Kumše, blag.

Hvala lepa Slovencem in Slovenkam v Lorainu. Pokazali ste kot dobri in vestni Samaritani vaše globoko sočutje do uboge in bolestne mladine v Sloveniji. N.

Predsednik Truman priporoča koalicijsko vlado Kine

WASHINGTON, 18. dec.—Po komentarjih Trumanovega govora v zvezi z politiko Zedinjenih držav v Kini, se tu veruje, da Zedinjene države nameravajo vršiti pritisk na nacionalno vlado Chiang-Kaisheka, da se vlado proširi in sestavi koalicijsko vlado z kitajskimi komunisti.

V Trumanovem govoru je opozorilo, da bodo Zedinjene države ukinile vsako finančno pomoč nacionalni vladi, v kolikor ne pride do sporazuma med Chiang-Kaishekom in kitajskimi komunisti.

Obsodba nacionalistične vlade

Več dokazov, da bo ameriška zunanja politika v odnosu na Kino spremenjena se nahajajo v izjavah John Carter Vincenta, ki načeluje uradu za vprašanja Daljnega vzhoda. Njegove izjave soglašajo z izjavo predsednika Trumana glede 500 milijonskega kredita Kini, ki bi lahko bil odpoklican zaradi notranjega položaja v Kini.

Vincent je okrcal nacionalistično vlado, da je korumpirana in nedemokratska. Zahteva za "demokratsko in zedinjeno" je bila večkrat omenjena v njegovih izjavah.

PREDBOŽIČNA VESELICA

Društvo "Spartans" št. 576 SNPJ bo jutri priredilo veliko predbožično plesno veselico v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. Igrala bo izvrstna godba Vadalovega orkestra, za druga okrepčila in zabavo bo pa skrbel veselični odbor. Društvo se priporoča za obisk.

Varnosti svet Z. N. glasoval za preiskavo grških mejnih incidentov

Sedež organizacije
beguncev bo v
Parizu ali Ženevi

LAKE SUCCESS, N. Y., 18. dec.—Posebna komisija za ustanovitev Mednarodne organizacije beguncev bo verjetno sestavljena v teku današnjega dneva. Da bi komisija mogla biti uradno naznanjena, je potrebno, da še šest držav podpiše pravila iste.

Do sedaj so pravila podpisale: Kanada, Zedinjene države, Dominiko, Guatemala, Francija, Honduras in Filipina.

Pravila za Mednarodno organizacijo beguncev so bila sprejeta na zadnjem sestanku organizacije Združenih narodov. Kot je bilo že poročano, so se glede same organizacije in nalogah iste vršile dolge diskuzije.

Pariz ali pa Ženeva sedež

Po izvršenih ratifikacijah od strani vlad, katerih zastopniki so podpisali pravila organizacije, se pričakuje, da bo glavni tajnik Združenih narodov Trygve Lie, sklical prvo sejo pripravljenega odbora, ki se bo vršila verjetno v Parizu, ali pa Ženevi.

Pričakuje se, da bo organizacija prevzela naloge, ki jih je prvotno imela UNRRA pri svojem delu za razmeščene osebe.

Indija ne bo pristopila
v članstvo organizacije

Kot poročajo iz Delhi, Indija ne bo pristopila v članstvo Mednarodne organizacije za begunce. Indijska vlada smatra, da Indija ni prizadeta pri aktivnostih organizacije, ki se bo ukvarjala izključno s problemom "beguncev v Evropi."

"Indijska vlada," pravi poročilo, "je sestavila svojo lastno komisijo, ki se bo ukvarjala z repatriacijo Indijcev."

Angleška javnost proti vladni politiki

LONDON, (O.N.A.) — Eden članov parlamenta, ki pripada oni skupini, ki zahteva spremembo sedanje politike, je dejal nedavno, da je angleška zunanja politika nerazdružljivo povezana z življenjem vsakega posameznika doma, ter da angleški narod začneja razumevati to usodopolno resnico. Rekel je:

"Danes je vsakemu jasno, da Anglija ni mogla demobilizirati le radi sedanje zunanje politike, ki je polna strahu, a bi morala le stremeti za tem, da izgradi mir. In radi tega, ker nismo demobilizirali, nam manjka v industriji in poljedelstvu najmanj 250.000 mož."

Dejal je, da gre zidanje stanovanj prepočasno, in da je nešteto veteranov, ki imajo le eno željo, da se vrnejo v zasebno življenje.

"Nezadovoljnost med narodom še ni prekipela in se omejuje začasno še na pisma na uradništva različnih listov, toda verjetno je, da bomo kmalu doživeli demonstracije, v katerih bo ljudstvo zahtevalo, da se vojaki vrnejo domov."

Prispevajte za otroško bolnico v Sloveniji!

Preiskavo bo vodila komisija 11 članov;
obe strani pristali na koncesije

LAKE SUCCESS, N. Y., 19. dec.—Varnostni svet Združenih narodov je nocoj soglasno zaključil, da se pošlje na Balkan komisija 11 članov, ki bo preiskala incidente, do katerih je prišlo zadnji čas v predelih severne Grčije, ki meje na Jugoslavijo, Bolgarijo in Albanijo.

Prvotni predlog so stavile Zedinjene države, ki pa je bil amandiran v znamenju koncesij od obeh strani.

Sovjetski delegat je odnehal od predloga, da mora preiskava kriti celotni notranji položaj v Grčiji, medtem ko je ameriški delegat sprejel dodatek poljskega zastopnika, glasom katerega se preiskava ne bo omejevala izključno na obmejne kraje.

Posredovalno zastopstvo
vseh 4 prizadetih držav

Komisija, katerega bo vršila preiskavo, bo sestojala iz zastopnikov vseh 11 držav, katere bodo tvorile Varnostni svet v letu 1947, ne pa iz 7 zastopnikov. Poleg tega je bil sprejet predlog poljskega ambasadorja Langeja, da so komisiji dodeljeni kot "pomočniki" tudi zastopniki prizadetih štirih držav.

Komisija ima odpotovati v prizadeto ozemlje najkasneje do 15. januarja in podati svoje poročilo "čim preje mogoče".

Po sprejetem predlogu se bo preiskava vršila v "severni Grčiji ter drugih takih krajih v Grčiji, Albaniji, Bolgariji in Jugoslaviji, kakor bi se komisija zedinila, da jih je treba vključiti v preiskavo."

Kosanović v odločitev
proti ameriški predlogu

Jugoslovanski ambasador Kosanović se je zoperstavil prvotnemu predlogu Zed. držav ter rekel, da isti ustvarja vtis, da je položaj v Grčiji isti kot v Jugoslaviji.

"Grčija se nahaja v položaju, ki se ga lahko označi za civilno vojno," je rekel Kosanović. "Sama preiskava 'mejnih incidentov' ne bi dosegla ničesar."

NOVO PODJETJE

Poznana Mr. in Mrs. Louis in Mary Novak iz E. 60 St. state dni otvorila podjetje pod imenom Chester Beverage na 3816 E. 78 St. Tu bosta odjemalcem gostregla z vsakovrstnim pivom, vinom in mehкими pičkami. Priporočata se za naklonjenost.

VABILO NA VEČERJO

Frank Znidaršič in Tony Mullec vabita prijatelje in znance na okusno večerjo, ki jo bosta servirala jutri večer v svoji gostilni Frank & Tony Cafe na 1259 Marquette Rd. Vršila se bo tudi prijetna zabava v veseli družbi.

DODATNO POROČILO

Dodatno k poročilu o pokojnemu Franku Ivančiču iz 1006 E. 66 Place, se nam sporoča, da je soproga Mary, rojena Dejak, doma iz vasi Otavica pri Ribnici.

Chicago. — Zadnje dni se je preselil SANS v nove prostore, ki se nahajajo na 3424 W. 26th St. S seboj je nesel staro telefonsko številko Rockwell 3978. Vsa pisma in pošiljke, namenjene SANSu, naj bodo naslovljene na novi naslov.

Truman imenoval civiliste v odbor za armadno vežbo

WASHINGTON, 19. dec. — Predsednik Truman je danes imenoval devet civilistov v komisijo za proučevanje vojaškega vežbanja, v nadi, da se bo našel načrt, ki bo sprejemljiv za kroge, ki kritizirajo splošno obvezno vojaško službo.

Nepričakovani korak predsednika se tolmači kot znamenje, da je pripravljen spremeniti svoje stališče glede načrta, katerega je že izdelal vojni departement. Po tem načrtu bi se vsi mladi moški ob izpolnitvi 18. leta poklicali v armado za 6 mesecev temeljne vojaške vežbe, čemur bi sledila dodatna doba 6 mesecev, ki bi bila posvečena drugi vojaški vežbi.

Saluti in verski
voditelji imenovani

Ta načrt je naznanil vojni tajnik Patterson 2. oktobra na konvenciji Ameriške legije in govorniki departamenta vodijo zanj od tedaj javno kampanjo.

V tozadevni odbor je Truman imenoval devet odličnih osebnosti, med katerimi je več šolnikov in verskih voditeljev. Imenovani so bili:

Bivši ameriški poslanik v Moskvi Joseph E. Davies, dr. Daniel Poling, urednik protestantskega lista "Christian Herald," dr. Edmund R. Walsh, predsednik katoliške univerze Georgetown v Washingtonu; dr. Harold D. Dodds, predsednik univerze Princeton; Samuel Rossemann, dolgoletni svetovalec predsednika Roosevelta in newyorški odvjetnik; dr. Karl T. Compton, predsednik tehnične visoke šole v Massachusettsu; Mrs. Anna Rosenberg iz New Yorka; Charles E. Wilson od Gen. Electric Co. in Truman K. Gibson iz Chicaga, bivši civilni svetovalec vojnega tajnika.

NOVI URADNIKI

Na letni seji društva "Cleveland" št. 23 ZSZ so bili izvoljeni sledeči uradniki za leto 1947: Predsednik John Kadunc, podpredsednik Louis Rozman, tajnica Lillian Jarc, 7009 Hecker Ave., EN 3815, blagajnik John Pelc, zapiskarica Sophie Kirney, nadzorni odbor: Frank Mihelič, Tony Gruden in Joe Jarc, zastopnik za Klub društev SND Tony Gruden, društveni zdravnik dr. F. J. Kern. Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v starem poslopju SND na St. Clair Ave. ob 10. uri dopoldne.

Ogenj v izloži

V izloži veletrgovine May Co. je včeraj zjutraj nastal ogenj, ki je napravil za okrog \$5.000 škodo. Plamene, katere je povzročila defektivna električna žica, so hitro pogasili.

'ENAKOPRAVNOST'

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
For One Year—(Za celo leto) \$7.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.00
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.50

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki).
For One Year—(Za celo leto) \$8.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.50
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.75

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year—(Za celo leto) \$9.00
For Half Year—(Za pol leta) 5.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

June Cannan, O.N.A.

ANGLEŠKI GLAS O KOROŠKEM PROBLEMU

Na desettisoče Slovencev, ki žive na Koroškem, čaka zdaj na razvoj političnih dogodkov, ki bo odločil o njihovi usodi, z napetostjo, ki ni prav nič manjša od one, ki vlada med primorskimi Slovenci, o katerih je svet mnogo več slišal v mednarodnih pogajanjih in konferencah. Prav kot Primorsko zahteva Jugoslavija tudi ozemlje, na katerem živi ta narodnostna manjšina, zase in bo skušala izposlovati tozadevno popravilo svoje meje.

Angleški general Gerald Sharp, ki je angleški "direktor" za slovenske zadeve, je dejal, da je "jako malo ljudi, ki se zavedajo, da se nahaja v angleški okupacijski zoni v Avstriji približno 80,000 Avstrijcev, ki so slovenskega pokolenja, ki govorijo slovensko in se nemščine le s težavo poslužujejo."

Sharp sam priznava, da ni bil prej nikdar slišal o tej obsežni manjšini, navzlic temu, da je bil pred vojno često v Avstriji. Šele ko je leta 1945 prevzel svoje sedanje mesto, se je z zadevo boljše seznanil.

Seveda, od takrat naprej je poteklo precej časa in se odvil obilica dogodkov, ki so Angleže prav tako kot slovenske predstavnike dobila — na način, ki je bil obojestransko neprijeten — poučili, da vladajo med Angleži in Slovenci velika nasprotja v pogledu o naziranju, kaj naj se zgodi z njihovim ozemljem.

Obe strani sta prepričani, da bosta zmagali v bodočih pogajanjih, v katerih se bo odločalo o mirovni pogodbi z Avstrijo. Pričakovati je, da bo Jugoslavija z največjo odločnostjo stavila svoje zahteve, in sicer v bistvu na podlagi sličnih razgovorov kot na Primorskem, namreč, da govori večina prebivalstva slovensko, in da ima slovensko kulturo. Dalje, da je bilo to prebivalstvo zatirano, ter da se je to godilo v deželi, ki je bila prej sovražna. Voljo naroda samega je povedalo ljudstvo s svojim močnim odporom gibanjem, ki je najprej samostojno, pozneje pa v sodelovanju z jugoslovansko armado storilo več v borbi proti nacizmu, kot katera koli druga avstrijska skupina.

Gen. Gerald Sharp je vašemu poročevalcu razložil zgodovino Slovencev, ki so prišli v te kraje 200 let pred prvimi Nemci, in so imeli pozneje vedno težke boje za svoje narodnostne in kulturne pravice. Sedanji položaj je tak, da obeta ponoviti razprave, ki so se odigrale na zadnjih mednarodnih konferencah v pogledu Primorske in Trsta.

"Skozi zadnjih dvanajst stoletij so Nemci in Slovenci živeli pomešani med seboj. Četudi je najti povsod le nemške napise, žive vendar med narodom le slovenska imena posameznih krajev — tako na primer je Ferlach slovensko Borovlje — v domačem krogu govorijo ljudje vedno le slovensko. Nemški napisi so le radi tega, ker slovenski jezik državno ni priznan."

Sharp je dalje omenil tudi plebiscit, ki se je odigral na Koroškem po prvi svetovni vojni in je dejal, da je vlada kralja Petra prav tako kot Titova Jugoslavija vedno trdila, da je bil plebiscit nepravilen. Omenjeno ozemlje je bilo baje namerno in protipostavno ratrpano z nemškimi priseljenci in povrh tega so avstrijske oblasti še delale varljive obljube volilec pred glasovanjem.

"Splošno priznana stvar je", je dejal gen. Sharp, "da Slovenci v dobi med obema vojnama niso dobili onih pravic in enakopravnosti, ki jim je bila obljubljena. Avstrijska vlada je zatrdno obljubila jezikovno in kulturno enakopravnost in avtonomijo, a tega ni izpolnila, kar daje Slovincem razlog za upravičene pritožbe."

Zagovarjajoč angleško stališče v tej zadevi, je Sharp dejal, da je prepričan, da bi topot avstrijska vlada izpolnila svoje obljube, ter da se je nadati, da bodo Slovenci in Avstriji v bodoče mogli mirno živeti drug poleg drugega.

Slovenski narodni prvaki pa so popolnoma drugačnega mnenja, četudi so njihovi uradi oddaljeni komaj par korakov od tam, kjer uraduje Sharp. Pred vsem poudarjajo, da ni takega Slovence na Koroškem, ki bi imel tudi samo drobec zaupanja v obljube sedanje ali katere koli

IZ UARADA ATAŠEJA FLRJ

Iz pisem, ki jih prejemo od naših izseljencev, kakor tudi iz izseljeniškega časopisa, smo spoznali, da naši izseljenci še vedno ne poznajo raznih obvez, ki smo jih že objavili v tisku, in zato mislimo, da je potrebno še enkrat opozoriti vse izseljence jugoslovanskega izvora na sledeče:

I. Ustanovitev uprave za izseljence ministrstva za delo

FLR Jugoslavije
V uradnem listu FLR Jugoslavije od 12. julija 1946—št. 56, je objavljena Uredba o ustanovitvi Uprave za izseljence, Ministrstva za delo FLR Jugoslavije.

V pristojnost omenjene uprave spadajo sledeči posli:

- 1) pripravljanje in organiziranje vrnitve izseljencev;
- 2) pravna zaščita interesov izseljencev, izseljencev, ki se vračajo, njihovih rodbin in sorodnikov;
- 3) vzdrževanje kulturno-prosvetnih zvez z izseljenci;
- 4) centralna statistika selitev, kataster naselbin in muzej;
- 5) informativno-posredovalna služba.

Izseljenci in organizacije izseljencev se opozarjajo, da se morajo za zgoraj navedene vprašanja obračati na Upravo za izseljence, bodisi direktno, bodisi preko socialnih atašev v Washingtonu in New Yorku. Naslov uprave je sledeči: Uprava za izseljence Ministrstva za delo FLRJ, Zagreb, Palmoticeva 59, Jugoslavija.

II. Oprostitev vračajočih se izseljencev od plačanja uvozne carine

Minister financ FLRJ je z odlokom VI št. 7815 od 27. julija 1946 oprostil izseljence, ki se vračajo iz inozemstva, od plačanja uvozne carine na že uporabljeno pohištvo, obleke, perilo, gospodarski inventar, prehranbene in druge (nove ali stare) predmete, ki jih nosijo s seboj, pri čemer za gospodarski inventar ni treba zahtevati odobritve Ministrstva industrije.

Ta oprostitev velj tudi za skupno lastnino izseljeniških delovnih skupin ali zadrug.

O zgoraj omenjenem odloku so obveščene carinarnice na vsem ozemlju FLR Jugoslavije.

III. Oprostitev od plačanja carine in drugih pristojbin za poštna pakete in druge pošiljke, ki se pošiljajo v Jugoslavijo kot darila

Pomočnik Ministra financ FLRJ je odredil z odlokom IV, št. 2920 od marca 1946, da carinarnice ne pobirajo carine in drugih pristojbin, ki se plačujejo na carinarnicah, od blaga, ki prihaja iz inozemstva kot darilo jugoslovanskim državljanom v poštinih paketih ali na drug način poslanih pošiljkah.

Od plačanja carine in drugih pristojbin je po omenjenem odloku oproščeno sledeče blago:

- 1) uporabljena obleka in obutev, kakor tudi prehranbeni predmeti;
- 2) nova obleka in obutev in material za njihovo izdelavo;
- 3) ostali predmeti v manjših količinah, ki služijo izključno za osebno uporabo obdarovanca in njegove rodbine.

Carine prost uvoz nove obleke in obutev in materiala za njihovo izdelavo se dovoljuje največ do 20 kilogramov letno za obdarovanca in ravno toliko količina posebej za vsakega člana njegove rodbine.

V zvezi s tem je potrebno, da vsi tisti, ki pošiljajo pakete v FLR Jugoslavijo, napišejo na nje: "Gift—poklon; G. L. V.", ker bodo na ta način jugoslovanske carinske oblasti opozor-

jene, da se dotični paket pošilja kot darilo in da je zato oproščen od carine in drugih pristojbin.

IV. Hranilne vloge v Jugoslaviji
Na razna vprašanja naših izseljencev, ali bi mogli poslati v Jugoslavijo svoje prihranke in jih vlagati kot hranilne vloge, nas je Ministrstvo financ obvestilo, da je dali Poštni hranilnici FLRJ nalogo, da zbira hranilne vloge tako v državi kakor v inozemstvu in da morejo torej tudi naši izseljenci vlagati svoj denar pri Poštni hranilnici FLRJ v Beogradu.

Svoje prihranke morejo izseljenci pošiljati z minimalnimi stroški po pošti z mednarodno nakaznico, ki jo izpolni vlagatelj, in med drugim v tekstu napiše tudi sledeče: "Poštanska Stedionica FLRJ, Beograd, uloga na štednjo." Denar je mogoče pošiljati tudi po banki s čekom.

Za vse vloge pri Poštni hranilnici jamči država. Prejeto tujo valuto Poštna hranilnica prečunava v dinarje FLRJ po uradnem kursu (sedanji kurs za dolarje je 50 dinarjev—1 dolar) in jo vpiše v račun prihrankov vlagatelja. Istočasno Poštna hranilnica pošlje vlagatelju vložno knjižico ali pa jo obdrži v varstvu, da bi jo kasneje izročila vlagatelju na njegovo zahtevo, to se vrne v državo ali pa kakor nitro on to zahteva.

Na hranilne knjižnice pri Poštni hranilnici se morejo vlagati neomejene vsote. Obrestna mera na hranilne vloge je letno: 2% na vloge, ki se plačujejo na zahtevo;

3% na redne hranilne vloge;

4% na vloge z odpovednim rokom enega leta.

Z vlogami, ki se obrestujejo z 2% letno, razpolaga vlagatelj brez vsake omejitve, a obresti na te vloge se dajejo na vsoto vloge do 100,000 dinarjev.

Z rednimi hranilnimi vlogami se more razpolagati do 10,000 dinarjev mesečno brez odpovednega roka. Vsote od 10,000 do 20,000 dinarjev se izplačujejo po preteku odpovednega roka enega meseca; od 20,000 do 50,000 dinarjev na odpovedni rok dveh mesecev, a preko 50,000 dinarjev na odpovedni rok treh mesecev. V opravičenih primerih more Poštna hranilnica izplačati tudi pred potekom odpovednega roka, a v takem primeru se odbijejo eskomtni obresti 1% letno od odpovedane vsote za čas, dokler bi trajal odpovedni rok.

Pri vlaganju prve vloge mora vlagatelj označiti v pristopni izjavi, katero vrsto vloge želi.

Vlagatelj izseljenec more razpolagati z vlogo po svoji knjižici tako, da izda nalog Poštni hranilnici, da se določena vsota izmovine njegove hranilne knjižice pošlje bodisi njemu v inozemstvo ali pa kak drugi osebi v državi. Z ozirom na devizne predpise je potrebno, da se v vsakem nalogu za izplačilo napiše kratko pojasnilo.

V. Reguliranje predvojnih obvez

Po členu 1 zakona o reguliranju predvojnih obvez se obveze, nastale v starih jugoslovanskih dinarjih do 18. aprila 1941 vključno, kolikor niso bile poravnane do 13. novembra 1945, obračunajo po kursu 10 (deset) starih jugoslovanskih dinarjev = 1 (eden) dinar DFJ.

Po členu 2 tega zakona se prihranbene vloge po hranilnih knjižicah (ki od 18. aprila 1941 do osvobodjenja niso bile povečane z novim vlaganjem), obračunajo:

- a) vloge do 20,000 vključno starih jugoslovanskih dinarjev na sledeči način:

1) vsote do 2,000 starih dinar-

jev po kursu 2 stara dinarja = 1 novi.

2) višek reko 1,000 do 5,000 starih dinarjev po kursu 5 starih dinarjev = 1 novi.

3) višek preko 5,000 do 20,000 starih dinarjev po kursu 7 starih dinarjev = 1 novi.

b) Vloge večje od 20,000 starih dinarjev po kursu 1:10, a tako, da protivrednost v novih dinarjih ne more biti manjša od protivrednosti vlog od 20,000 dinarjev, obračunanih po členu 2. Z gornjimi odredbami so zaščiteni mali vlagatelji in zato je zanje predviden bolj ugoden način obračunavanja, kakor za večje vloge. Vlagatelji so zaščiteni na ta način, čeprav so bile blagajne denarnih zavodov po osvobodjenju najdene prazne oziroma z okupacijsko valuto brez vrednosti, ker so okupatorji in njihovi pomočniki oplenili vse denarne zavode.

VI.

Vsi izseljenci jugoslovanskega izvora in njihove organizacije se opozarjajo, da je Ministrstvo za delo FLRJ postavilo socialna atašea v Washingtonu in New Yorku, ki imata dolžnost, da vršita vse posle informativnega značaja in posle privatnopravne zaštite za naše izseljence v ZDA, da vzdržujejo zvezo in posredujejo med izseljenci in našimi oblastmi v Jugoslaviji v vseh vprašanjih, na katera so izseljenci zainteresirani. Isto se morejo izseljenci in njihove organizacije za omenjena vprašanja obračati bodisi na socialnega atašea pri Poslanštvu FLRJ v Washingtonu (na naslov: Yugoslav Embassy, 1520—16th St. N. W., Washington, D. C.), bodisi na socialnega atašea pri Generalnem konzulatu FLRJ v New Yorku (na naslov: Yugoslav Consulate General, 745 Fifth Ave., New York, N. Y.)

3. st. 225/46. Washington, D. C. New York, N. Y.
7. decembra 1946.
D. Soldatic,
Socialni ataše FLRJ,
Washington, D. C.
Rev. S. Maletic,
Socialni ataše FLRJ,
New York, N. Y.

Novice iz Jugoslavije

Mladinci iz mednarodnih brigad o svojih vtisih iz Jugoslavije

Na svoji poti po Jugoslaviji so se mladinci iz Mehike, Danske, Holandske, Švice, Francije in Anglije, ki so delali nekaj tednov na mladinski progi Brčko-Banovići, ustavili tudi pri nas—v Sloveniji. Čeprav so prvokrat v naših krajih, nas Slovenci dobro poznajo; na mladinski progi so spoznali slovensko mladino, ki je v delovnih brigadah pomagala z vsemi svojimi močmi, da bo proga čimprej stekla. Tam na polju dela so spoznali vso Slovenijo, zato je tudi njihov razgovor z nami tako bogat in odkrit.

Pravkar so prišli iz Julijske krajine, kjer so si ogledali Postojnsko jamo, preživeli nekaj ur med primorskimi ljudstvom in niti vprašati jih ni treba, kaj so v primorskih krajih doživeli.

"Kjer koli sem hodil, povsod sem videl veliko navdušenih primorskega ljudstva za priključitev k Federativni ljudski republiki Jugoslaviji. Posebno močan vtis je napravilo name delo mladine, ki z največjim požrtvovaljenjem pomaga graditi požarne domove, se vključuje v delo na političnem polju in si išče novih, še večjih moči v fizikulturi! To vse je nekaj tako lepega, da je največja škoda, ker naši časopisi o tem ne znajo nič povedati!" pripoveduje angleški mladinec.

Mehičanka, ki z velikim ponosom nosi na prsih znak Mladinske proge, navdušeno pripoveduje: "... da je njena največja želja, čimprej povedati mlad-

ni Mehike o razmerah v Jugoslaviji. Pravkar sem se vrnila iz Julijske krajine, kjer sem govorila s tovarišicami iz Trsta, ki v Postojni študirajo. Ne samo njihove besede, tudi obrazi meni tako dragih deklet so me prepričali, da je bila na pariški konferenci storjena največja krivica slovenskemu narodu! Vse delovno ljudstvo Trsta želi priključitev k Jugoslaviji!"

Mladinec iz Francije pravi, da navdušenje za Tita in do nove Jugoslavije ni na Primorskem nič manjše kakor povsod v osvobojeni Sloveniji. "Francoska mladina bo po naši vrnitvi v domovino spoznala, kje so pravi vzroki krivice, povzročene Jugoslaviji. To je naša dolžnost, da odkrijemo tovarišem resnico o Jugoslaviji."

"Na požgani hiši v vasi Gorenje sem videl napis, ki ga nisem razumel. Gospodar in njegovi otroci, ki obnavljajo po fašistih povzročeno škodo, so mi povedali, da pravi: 'Zakaj nas nečete razumeti?!'—Tudi jaz z vsemi otroci, vdovami in še živimi možmi vprašujem: Zakaj nečete razumeti ljudstva, ki si ne želi nič drugega kakor to, za kar se je borilo," govori mladinec iz Holandije.

Curt Erichson, mladinec iz Danske, je skromen mladinec. Ko govori o naši zemlji, govori mirno in z največjim spoštovanjem in občudovanjem do naše mladine. "To, kar ima mladina nove Jugoslavije, nima mladina marsikje po svetu. Želim samo eno, da bi ves mladi svet našel kmalu isto pot, ki jo je našla jugoslovanska mladina."

Švicarskega mladineca je navdušilo delo po tovarnah v Jugoslaviji: "Tega pri nas ni! Boriti se moramo za plače, kar je pri vas že urejeno in kar je največje vredno—delavec sam odloča in je gospodar tovarne."

"V Holandiji je Jugoslavija dežela, ki jo imamo radi. V mnogih državah po svetu vladajo klike, ki imajo namen, zaslužiti na najhujši narode, vi Jugoslavlani pa odgovarjate: Svoboda vsem narodom! Ponekod sklepajo pogodbe s Francijo iz Španije, pri vas pa velja: Smrt fašizmu!—Vse to je ono, kar Holandijci veže z narodi Jugoslavije!"

Mladinci iz mednarodnih brigad mnogo govorijo o Mladinski progi. Posebno sta jih navdušila bratstvo in enotnost vse mladine na progi. "Nad vse pomembno pa je to, da se poleg dela posveča mladina na progi tudi učenju in izobrazbi. Nikoli ne bom pozabila, da se je sto in sto nepismenih mladih ljudi naučilo na progi abecede!"

Po ogledu Slovenije se bodo gosti odpeljali nazaj v Brčko, kjer bodo 7. novembra prisostvovali otvoritvi proge Brčko-Banovići, nakar se bodo vrnili v svojo domovino, kjer bodo povedali, kar so videli pri nas: "Samo to, kar smo videli in doživeli, prav nič drugega! In to je tako lepo, da mi je hudo sedaj, ko se vračam, ker bom doma našel mladino zvezanih rok in zavezanih oči! Imam pa veliko vero, da bo tudi ostala mladina sveta utrla sebi isto pot, kakor si jo je mladina Jugoslavije," zaključuje naš razgovor eden izmed mladincev.

Adamić v častnem predsedstvu 1. Kongresa jugosl. književnikov
V nedeljo 17. novembra se je začel v Beogradu v Kolarčevi ljudski univerzi prvi kongres jugoslovanskih književnikov.

Kongres je otvoril podpredsednik Združenja književnikov Ljudske republike Srbije Jovan Popović; pozdravil je delegate književnikov iz tujine, zastopnike poslanstva, delegate VOKSa, zastopnike Jugoslovanske armade in ljudskih oblasti, delegate književnikov iz ljudskih republik, kakor tudi druge zastopnike. Zborovalci so poča-

stili z enominutnim molkom književnike, ki so padli v narodnoosvobodilni borbi.

Jovan Popović je v svojem nagovoru naglasil:

"Da smo se danes lahko sestali ter da rešujemo pomembna načela in konkretna vprašanja v zvezi, ki je v resnici zveza vseh jugoslovanskih književnikov—to je pridobitev narodnoosvobodilne borbe, za to se moramo zahvaliti zmagi naših narodov, svobodni in prvi neodvisni državi, v kateri so vsem književnikom dani pogoji za ustvarjalno delo v interesu vseh naših narodov."

Potem je Jovan Popović predložil delovno predsedstvo kongresa. Predlog je bil soglasno sprejet; v delovno predsedstvo so bili izvoljeni: Miroslav Krleža, Ivo Andrić, Veljko Petrović, Juš Kozak, Marko Marković, Milan Bogdanović, Cedomir Minderović, Luka Perković, Zdenko Štambuk, Vlado Maleski-Tale in Janko Djonović.

Člani delovnega predsedstva so zavzeli svoja mesta in v njihovem imenu se je zahvalil za zaupanje književnik Milan Bogdanović ter predložil častno predsedstvo, ki je bilo sprejeto s toplim odobravanjem. V častno predsedstvo so bili izvoljeni:

Martin Anderson Nexo, Mikhail Solohov, Todor Pavlov, Žan Rišar Blok, John Priestley, Louis Adamić, Vladimir Nazor, Ivan J. Anisimov, Sofija Nalkovska, František Langer, Peter Jilemnický, Georgi Karaslavov in Sandor Gergely.

Lastniki hiš pod rentno kontrolo

Dne 9. novembra, ko je predsednik Truman ukinil še zadnje ostanke kontrole cen, izvenzaj kontrole nad cenami sladkorja, riža in najemnine, so se najemniki, posebno oni z zmernimi in določeni dohodki, oddahnili, ker se je ohranilo kontrolo vsaj nad rentom. Vendarle pa je obenem nastalo vprašanje, kako bo nadaljevanje kontrole nad najemnini prizadelo gospodarje ali lastnike stanovanjskih hiš.

Od leta 1939 se je cena najemninam povišala za približno 4% in zdi se naravnost čudno, kako je mogoče, da je šlo vse gor v cenah, le najemnine so ostale več ali manj pri starem.

Tozadevni pregled, ki ga je izvedla vladna agencija OPA, je pokazal, da so gospodari na boljšem, nego so bili v letih 1939—40. Odkar je končala vojna je bilo dognano, da so se dohodki lastnikov povišali za nekaj nad 24 odst. preko dohodkov iz leta 1939. Lastniki manjših stavb ali stanovanjskih hiš, so zabeležili v gotovih slučajih celo nekaj nad 43 odst. poviška v svojih dohodkih.

Obstajata predvsem dva raz-

(Dalje na 8. strani)

"AVTO IN POHIŠTVO" SO BOŽIČNA DARILA —PRAVI SEN. BILBO

WASHINGTON, 19. dec.—Pred senatnim odsekom, ki se ukvarja z preiskavo zveznega senatorja Bilboa z vojnimi kontraktori, je danes Bilbo izjavil, da so edina darila, ki jih je sprejel od vojnih kontraktorjev, bila "avto in pohištvo," ki pa jih je dobil po "stari južnjaški navali" za božič.

Cela vrsta dokaznega materiala je bila predložena proti Bilbou v cilju, da se ga na legalen način izloči iz senata.

Med drugim je sedaj na redu preiskava njegovih zvez z vojnimi kontraktori, ki so mu plačevali "nagrade" za njegovo posredovanje v zvezi z raznimi pogodbami z državo.

Kdor je človekoljub, daruje za otroško bolnico v Sloveniji

JOHN LUKANC

698 East 159 St. - MU 3729

Ako imate kako pohištvo, katero želite dati prenoviti z novo, lepo tapeto, kot naprimer stol, divan, itd., pokličite nas. Delo izvršimo v popolno zadovoljstvo in po zmernih cenah.

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO
izreka vsem delničarjem in rojakom v splošnem

DIREKTORIJ

SLOVENSKEGA

DELAVSKEGA DOMA NA

WATERLOO ROAD

15335 Waterloo Road

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO

vsem mojim odjemalcem in se priporočam še za naprej

SLOVENSKI ČEVJAR V EUCLIDU

JOHN GABRENJA

22010 Ivan Avenue

ANDY'S CAFE

7011 St. Clair Avenue

EN 9152

A. RASPOR, lastnik

Za dobro pijačo in prijetno družbo obiščite našo gostilno

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

Zelimo vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

DR. A. F. VICHICK

ZOBOZDRAVNIK

791 East 185th Street

Ivanhoe 2414

JOHN ZULICH

INSURANCE AGENCY

VSAKOVRSNA ZAVAROVALNINA

Zanesljiva in točna postrežba

Frances Zulich

Vsem klientom, prijateljem in znancem želimo vesele božične praznike ter srečno in zadovoljno novo leto!

18115 Neff Rd.

Ivanhoe 4221

Anton Ingolič:

Doma

Inženir Ivan Dorič se je po štiriletnem izgnanstvu vračal domov. Prihajal je iz Srbije. Ni mogel dočakati transporta, priškrbel si je potrebne listine in se napotil sam. Mostovi so bili še porušeni, tračnice razkopane, pogosto je moral prestopati; vožnja je bila dolga in naporna. Vendar Dorič ni bil nestrpen, ni godrnjal in ne sitnaril. Če je bilo le malo udobnosti, se je celo zamaknil v prijetne misli.

Končno je vendar konec! Vrača se domov. Od onega dne, ko so ga gestapovci potegnili iz postelje in odpeljali v mariborske zapore, je minilo toliko težkih tednov in mesecev, minila so dolga štiri leta. Najprej taborišče, potem več kakor tri leta mučnega življenja v majhni srbski vasi pod visokimi planinami. Več kakor tri leta je obdeloval zemljo kot navaden delavec, kosil in oral, mlatil in obiral koruzo, pozimi pa sekal drva, namesto da bi sedel za svojo risalno desko in delal načrte za prostorne in svetle hiše. Da, lahko bi bil tudi v okupirani Srbiji delal načrte, lahko bi stanoval v mestu in prejemal visoko plačo, toda inženir Ivan Dorič si je takoj prvega dne okupacije rekel, da ne bo delal za okupatorje in njihove pomočnike. Teh svojih besed se je dosledno držal vsa štiri leta, čeprav je bilo težko, pogosto tudi nevarno. Takoj po osvoboditvi Srbije pa je odšel v mesto kot inženir in delal načrte za stavbe, ki jih je porušil sovražnik.

Zdaj se vrača v osvobodjeno domovino. Vrača se samozavestno. Saj ni umazal svoje narodne časti. Okupatorju ni pomagal, z njegovimi številnimi pomočniki ni sodeloval.

Inženir Ivan Dorič je med potjo razmišljal o svojem življenju zadnjih štirih let, zato mu vožnja ni bila naporna in tudi ne dolgočasna, zato ni bil nejevoljen, če je moral včasih ure in ure peš ali s kamionom po razriti cesti. Saj se vendar vrača domov, da prejme zaslužen priznanje za svoje trpljenje, za svo-

je zadržanje zadnjih let. Kmalu bo videl svojo rojstno vas in legel v hladen smrekov gozd, ki se razprostira onstran potoka. Potem bo šel v mesto k Zori.

Vselej, kadar je prišel v razmišljanju do Zore, je zasenčili njegove svetle misli temen oblak.

Kako je z Zoro? Več kakor leto dni že ni dobil od nje nika-kega sporočila. Ali je še vedno v pisarni tistega gradbenega podjetja, kjer je pred vojno delal tudi on in kjer sta se spoznala? Podjetje je takoj prve dni okupacije prišlo v nemške roke in je ves čas gradilo bunkerje in stražarnice. Zadnja leta je nekajkrat prosil Zoro, naj pusti to službo. A vselej ga je zavrnila, češ da ne more drugam. Zakaj ne more? se je vpraševal. Zdaj se je bal, da je morda že zaznamovana kot okupatorjeva sodelavka. Kaj mu hoče taka zaročenka?

Skrbelo ga je tudi, kako je z domačimi. Pred letom, ko je dobil poslednje pismo, je bilo še vse dobro. Oče in mati sta bila doma in jima ni bilo mar drugo kakor nujno posestvo, prav tako sestra Anica. Le brata Jožeta so že pred dvema letoma vpoklicali v nemško vojsko. Odšel je na vzhodno fronto, o njem ni glasu. Ali se je do konca boril na nemški strani, ali je že davno padel, ali pa živi v ujetništvu? In kaj je z njegovim najstarejšim bratom Tevžem? Pred letom je še bil doma. Toda zadnje leto so hitlerjevci vladali še z večjim terorjem. Morda so ga prisilili v vojsko, morda je prevzel kako funkcijo v domači vasi? Morda se je uklonil tudi oče, morda so vsi povrsti izdali dom in njega, Ivana, ki jih je učil ljubiti domovino in svobodo, morda ...

Z nejasnim čustvom veselja in bojazni je stopil na domači postaji iz vlaka. Prav za prav ni stopil na postaji, ker te sploh ni bilo, od nje je ostal samo kup ruševin. Tudi bližnje hiše so bile porušene.

"Kako je v vasi?" je vprašal prvega znanca.

"Nekaj šip je popokalo, to je vse."

Znanec, vesel, da ga je prvi srečal, mu je začel na dolgo pripovedovati, kako je bilo med okupacijo. Dorič je že hotel vprašati, kako je pri njih doma, toda zbal se je odgovora, zato se je kratko poslovil in nadaljeval pot proti domu. Ob prijetnem jutranjem soncu je naglo stopal med zaročimi pšenicami in šelestečimi koruzami. Z njiv in travnikov so ga kmetje glasno in veselo pozdravljali. Njihova ljubeznivost ga je presenečala. Blizu vasi je srečal soseda. Močno se je postaral, a hodil je odločno, in zadovoljno se je smehljaj.

"Si le prišel. Smo že mislili, da te ne bo. Potreben boš domu!"

Dorič je vprašal po domačih. Sosed je pomolčal, potem pa odgovoril počasi, skoraj slovesno: "Vaša hiša je mnogo pretrpela. Mati te težko čaka. Stopi hitro!"

Dorič je šel mimo prvih vaških hiš, ne da bi jih videl. Ze je stal na domačem dvorišču. Ljubeče je objel rojstno hišo: vse je bilo kakor pred več kot štirimi leti, ko je bil zadnjič doma. Še nekaj korakov in bil je v prednji sobi.

Za mizo pri oknu je sedela mati. Niti slišala ga ni, ko je vstopil. Bila je zatopljen v časopis. Sin je za trenutek obstal na vratih in nepremično gledal svojo mater; osivela je, poteze v obrazu so postale trše. Se le čez trenutek se je zganil in stopil proti njej.

"Mati!"

Mati se je dvignila. Ni se mogla takoj zbrati, šele čez čas je snela naočnike in se poglala proti sinu.

"Ivan!"

Ko se je razjokala na njegovih ramenih, ga je peljala k mizi, ga božala po rokah in mu govorila besede, ki sta jih razumela samo onadva. Potem se je odtrgala od njega in mu prinesla kruha in vina. Vsa zmedena od sreče ga je vpraševala, kako je potoval, kako je živel, kako je z njegovim zdravjem. (Dalje na 6. strani)

PRESKRbite SE ZA BODOČNOST!

SHRANITE VAŠE PRIHRANKE

pri

St. Clair Savings & Loan Co.

Slovenska posojilnica

6235 ST. CLAIR AVENUE

HEnderson 5670

Iskrena božična in novoletna voščila vsem!

DR. L. A. STARCE

PREGLED OČI — PREDPIS OČAL

tudi

UMERI IN PREDPIŠE NEVIDNA KONTAKT OČALA

Vsem želim vesele božične praznike in srečno novo leto!

6411 St. Clair Ave.

HE 1713

Zelimo vsem odjemalcem in prijateljem vesele božične praznike in srečno novo leto!

LOVSIN'S DELICATESSEN

PIVO — VINO — MEHKA PIJAČA

4803 Bridge Ave., ME 9688

Cleveland 2, Ohio

PRIPOROČAMO SE ZA OBISK

JOS. H. PERPAR

SUPER SERVICE STATION

na 6619 St. Clair Ave.

kjer vam postreže z Mobil produkti—gasolinom, oljem in lubrikacijo

Dajte vašemu avtu najboljšo, če hočete, da bo pravilno funkcional.

Zelimo vsem našim odjemalcem in prijateljem prav vesele božične in novoletne praznike!

AL'S RADIO & ELECTRIC SERVICE

1011 E. 64th St.

ALBIN ZBACNIK, lastnik

Popravljamo radio aparate in električne predmete

Prvovrstno delo in točna postrežba

Odprto od 8. zj. do 1. pop. vsaki dan razen ob sobotah—od 10. zj. do 8. zv.

Vesele božične praznike in zdravo novo leto želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

COUTURIERE SHOPPE

V SLOV. NAR. DOMU

6411 St. Clair Ave.

Tel.: EX 4797

IZDELUJEMO OBLEKE ZA ŽENE IN DEKLETA

PO MERI IN PO VAŠEMU OKUSU

MARIE STEFANIC

AGNES C. JERIC

Prav vesele božične praznike in srečno novo leto vsem!

JOE SIMONČIČ

Slaščičarna — Cigare, cigarete in sladoled

COLD MEATS

6502 Superior Avenue

ENdicott 9711

Zelimo vesele božične praznike in srečno novo leto vsem prijateljem in znancem!

PREŽIHOV VORANC:

JAMNICA

ROMAN SOSESKA

Spisan leta 1941. tik pred razpadom stare Jugoslavije

(Nadaljevanje)

Dvigači so se začeli kosati, kdo bo močnejši, in znova je jel teči človeški znoj. Včasih je kaka žavra zaostala za svojo vrstnico na drugi strani, kar je pri gledalcih vzbujalo smeh in porogljivost. Tehant in Prevžek sta porivala vsak svoj kraj žavre in Prevžek je vidno zaostajal.

Moškoplet, ki je postajal okrog dvigačev, se je vtaknil vmes:

"Pa ti namesto mene porivaj!" je zavpil nadenj Prevžek in izpustil žavro.

Moškoplet se je v začudenje vseh ljudi postavil pod žavro in v dveh, treh zagonih je bila njegova žavra z ono na drugi strani izravnan. Vsi so se čudili beraču in njegovi moči. Toda dalje Moškoplet ni hotel pomagati in je žavro spet pustil Prevžeku, sam pa izginil v vas.

"Ho—ho—o—j . . . !" je vpil Munk in pri vsakem njegovem klicu se je mlajev vrh vidno pognal kvišku. Čim više se je čudet dvigala, tem lažja je bila. Za vrh so bile žavre že prekratke in nazadnje je bilo v drevo uprtih le še nekaj porivalnih naprav. Navzlic temu je mlaj hitro meril zadnjo četrtino poti, kaj zdaj ga je naravnala tudi diže ritina, ki sta jo Dovganoč in Bajnant imela v oblasti in ki je hitro drkala v luknjo. Da bi se drevo ne pognalo na drugo stran, so ga od vseh strani prestregali in podpirali s podajalniki in podporniki.

Ko je ura odbila devet, se je izgubil v mrak zadnji Munkov rahli in previdni hohoj in mlaj, mogočni junaški mlaj, je bil postavljen. Nekaj prešernih vriskov se je oglašilo. Toda že so se izgubili v bučanju zvona, ki je zazvonil večno luč. Vse skupaj pa je preglasila salva možnarjev, ki se je postavljenemu mlaju na čast usula z bližnjega hrička in naznanjala širni okolici, kaj se je v Jamnici tedaj zgodilo.

Tedaj se je Munk odkril in začel glasno moliti, za njim pa zbrana soseska. Po molitvi je Munk zavpil:

"To je moj ta zadnji mlaj! Prihodnje naj pa mladi dajejo . . . !"

Soseska se je pričela počasi razhajati. Večina je krenila v Apatovo gostilno, kjer je za dvigače bilo nastavljen pivo, ki ga je plačal Munk, nekateri pa so se porazgubili domov. Od mlaja sem so odmevali poslednji udarci kije v kladiv, s katerimi so Bajnant in Dovganoč

ter njihovi pomagači zabijali okrog mlaja opornike in tlačili zemljo.

Nad Jamnico se je že zgrnila topla, poletna noč. Temne senice so pokrile deželo na dolgo in široko, od ene gore do druge, in jo odele z globokim nočnim mirom. Jasno nebo, ki je na zahodu še zardevalo pod poljubi umirajočih daljnih sončnih žarkov, je bilo naenkrat posuto z zvezdami, tako živimi in gorečimi, kakor da bi z neba gledalo milijon radovednih oči. Kako daleč je segalo oko, je ležala sama temna širjava, ki so jo strazile še temnejše podobe strahotnih gora. Tudi sape so počivale in glasovi, ki so tu in tam vstajali, so bili čisti in jasni. To je bila prava koroška noč . . .

V gostilni pri Apatu je vrela veselo razpoloženje in pivci, so naglo praznili nastavljen pivo. Z možmi so prišle tudi nekatere žene ter druge postojavke. Sodček piva je bil kmalu prazen. Najbolj vesel je bil nocoj sam Munk, ki je smejočega se obraza hodil med pivci in ogovarjal vsakega, kar drugače ni bila njegova navada. Pri sleherni mizi je ponavljal:

"Danes sem dal svoj zadnji mlaj. Prihodnje naj pa mladi dajejo."

S tem je pred vso sosesko potrdil ljudske govore, da bo eno posestvo kmalu izročil. Ko je bil sod prazen, ga je Dovganoč nenavadno lahko pregovoril, da je dal še za enega. Iz tega je Munk pred vsemi ljudmi napil Kovsu, bajtarju in fužinarskemu delavcu iz Drajne, ki je bil star socialist, v Jamnici včasih bela vrana, in s katerim se nikoli nista prav mogla:

"Na, Kovs, veseli me, da si tudi ti prišel postavljat mlaj. Živio!"

"Živio!" je odgovoril Kovs in izpil vrček piva do dna.

Stara nasprotnika sta si dolgo stala nasproti in se drug drugemu zagonetno nasmihala. "Kaj pa fabrika?" je vprašal čez nekaj časa Munk, ki je bil znan kot hud sovražnik industrije.

"Še vedno gre!" mu je odgovoril Kovs s pomenljivim glasom in nato dodal: "Ali boš res izročil posestvo?"

"Bom, kaj pa hočem v takih časih, kot so gandanašnji? Kdaj boš pa ti šel v pokoj, Kovs? Saj imaš že leta."

"Leta že imam, toda kaj naj počnem s tako majhno pokojnino v sedanjih časih? Čakam novega pravilnika bratovske

skladnice."

PAZITE NA OTVORITEV

EAMER'S OPEN KITCHEN

742 E. 185 ST. — Fina jedila; izvrstna postrežba

A. GRDINA & SINOVI

Pogrebni zavod

1053 EAST 62nd ST. Henderson 2088

Ambulancijska posługa podnevi in ponoči

USTANOVLJENO 1908

Zavarovalnino vseh vrst vam točno preskrbi

HAFFNER INSURANCE AGENCY

6106 ST. CLAIR AVENUE

SVETEK

FUNERAL HOME

AUGUST F. SVETEK

Pogrebni zavod

478 East 152nd St. Tel. IVanhoe 2016

Bolniški avto na razpolago

S tem sta izčrpala svoj pogovor in se razšla. Počasi so se jeli ljudje razgubljati iz gostilne in vračati na domove. Pred hišo je stala gruča fantov in se po tihem pogovarjala. Njim se še ni mudilo domov.

"Veste kaj, fantje, pogledjmo v cerkev, kjer dekleta pletejo vence," je predlagal Ardevov Tonač.

Predlog je bil z veseljem sprejet in takoj so se fantje usuli proti cerkvi, ki je s svetlimi okni stala pred njimi. Poleg Tonača so bili še Permanov Ahac, Munkov Anza, Pernjakov Tevžuh in še nekateri drugi. Tihom so se priplazili do glavnega vhoda, toda vrata se niso dala odpreti; bila so zapahnjena. Nato so se fantje obrnili k stranskemu vhodu, toda tudi ta vrata so bila zaklenjena. Fantje se niso mogli vzdržati smeha; dekleta, ki so najbrž slutila fantovsko namero, so jih pravočasno ukani.

"Bojijo se nas," je zasepetal Permanov Ahac.

Munkov Anza je začel prvi razbijati po vratih.

"Odprite, zakaj pa se zapirate pred nami . . . ?"

"Saj vas ne bomo požrli . . ."

"Pomagali vam bomo, da boste prej končale . . ."

V razsvetljeni cerkvi, kjer je ducat deklet pletlo vence in krasilo cerkev in od koder se je še malo prej razlegel prešeren smeh, je postalo naenkrat mrtvaško tiho. Fantje pa niso

hali razbijati po vratih. Tedaj se je oglašila mežnarica Trelija:

"Kaj pa vohnjate tod okrog? Domov pojte, bomo že same opravile . . ."

Nekje globlje v cerkvi se je oglašil Madafov votli glas:

"Tu ni krčma, tu je božji kraj . . ."

Košat smeh se je usul iz fantovskih grl.

"Nocoj imate pa dobrega pastirja, ha, ha . . . !" je dejal predzno Munkov Anza.

Mudaf je bil namreč znan kot potuhnjjen babjak, ki je vedno kaj onegavil z domačimi dekletmi in sta se z ženo zaradi tega pogosto pretepala. Permanov Ahac je še zabrusil v cerkev:

"Saj se za Pepo ni treba ba-

ti . . ."

Pepa je bila Madafova dekla.

Tedaj je Mudaf utihnil, pa tudi Treze ni bilo več slišati.

Iz cerkve so se zdaj zaslišali poredni, hihitajoči se smehi posameznih deklet. Fantje so z novim upanjem klicali dekleta, naj vendar odprejo, ker bodo drugače razbili vrata.

"Kaj bi pa radi . . . ?" se je z vabljenim glasom oglašila Munkova Mojca.

"Nič, samo odprite nam . . ."

Zopet jim je odgovorilo pri-tajeno, polstrastno hihitanje.

(Dalje prihodnje)

Stvarni patriotizem! Dejanja, ne besedi! Prispevajte za otroško bolnico v Sloveniji!

Mramor's Grocery

6710 St. Clair Ave. — HE 7769

Posebnosti za božič

Diamond jederca

(polovičniki), funt \$1.25

1 funt medu 59c

Diamond celi orehi, funt 47c

Sapphire moka, 25 funtov \$1.83

Ajdova mova, nova, 2 funta za 25c

Oxydol — Rinso, vsaka 33c

Najfinejši novi mešani orehi, funt 53c

Toilet papir, 2 za 15c

Chase & Sanborn kava 45c

Cigarete, karton \$1.60

Breskve, kanta 29c

Zahvaljujemo se za dosedanje naklonjenosti ter se priporočamo za bodoče. Postregli bomo vedno najbolje.

Želimo vsem našim cenjenim odjemalcem in prijateljem vesele božične in novoletne praznike!

PETRULIS DELICATESSEN

18203 WATERLOO RD. — Odprto od 8. zj. do 9. zv.

Popolna zaloga mesa za sendviče, razne grocerijske potreščine, sir, mehke pižaje, slaščice, cigare, cigarete in tobak.

Se toplo priporočamo vsem Slovincem za naklonjenost.

Jennie Hrovat

Mi imamo najbolj krasno izbero ZAVES, PREGRINJAL ZA POSTELJE IN PREPROGE ZA KOPALNICE

Izplačalo se vam bo napraviti vaše nakupe za božična darila pri nas. Poizvedite kako lahko dobite pri nas Nylon nogavice brezplačno.

Parkwood Home Furnishings

7110 St. Clair Ave. ENdicott 0511

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem našim prijateljem in odjemalcem!

Acme Hardware & Appliance Co.

7002 St. Clair Ave. — EN 3880

IZVRŠIMO EKSPERTNA POPRAVILA NA RADIO

APARATIH IN ELEKTRIČNIH PREDMETIH

Pri nas si lahko IZPOSODITE stroje za odmažanje stenskega papirja, ugladiti in čistiti pode

ZA VESELO IN TRAJNO BOŽIČNO DARILO,

DARUJTE PLOŠČE!

Pri nas imamo popolno zalogo vsakovrstnih slovenskih in drugih narodnosti plošče, kot tudi najnovejše popularne plošče

FRANKIE YANKOVICH

Col. 12276 Ohio Polka
Col. 12293 Clairene valček
Col. 12277 Na desno tri, na levo tri—polka
Col. 12302 Vadal valček
Cherry Polka
Twilight valček
Summer Time Waltz
Be Mine, Be Mine

53c ERNIE BENEDICT IN NJEGOVI POLKATEERS 79c

Stan. 103 Silk Umbrella, polka
Stan. 106 Linden Tree, valček
Stan. 114 Village Square, polka
Stan. 116 Tivoli Park, polka
Stan. 116 Red Wine, polka
Stan. 116 Edelweiss, valček
Stan. 116 Yodel Echo—polka
Stan. 116 Clipper—polka
Vic. 25-1060 Red Wine, polka
Vic. 25-1066 Cocktail, valček
Vic. 25-1066 Ace, polka
Con. 1184 Jolly Rhythm, polka
Con. 1184 Tom & Jerry, polka
Con. 1184 Jolly Hop, polka

FRANKIE YANKOVICH

Con. 413 Dizzy Day polka
Con. 414 Detroit polka
Con. 415 Treba ni, treba ni—polka
Con. 415 Herkulovič—valček
Con. 415 Moje ženske glas
Con. 416 Na levo, na desno
Con. 416 Moje dekle (godba)
Con. 416 Ko boš ti vandraš šel (godba)
Con. 416 Dekle kdo bo tebe troštal
Con. 416 Bod' moja, bod' moja—Na planince
Con. 416 —Petje po Dorothy in Rosie Kravos

79c

KUSAR TRIO 79c

Con. 401 Na zdravje, polka
Con. 402 Nova domovina, valček
Con. 402 Veseli fantje, polka
Con. 403 V zelenem gozdu, valček
Con. 403 Pa na križ pri en' hiš
Con. 403 Roža, valček
Con. 404 Pod mojim okencem, valček
Con. 404 Nebo je čisto jasno
Con. 405 Collinwoodska polka
Con. 406 Dolina, valček
Con. 406 Je pa davi slanica pala, polka
Con. 407 V zapadu sonce tone, valček
Con. 407 Euclidská polka
Con. 408 Travnica zeleni, valček
Con. 408 Planica, polka
Con. 408 Ljub'ca, polka
Con. 412 Veseli tovariši, polka
Con. 412 Dekletova tožba, valček

HOJER TRIO

Vic. 23002 Terezinka
Vic. 23013 Lepa Jožeta, valček
Vic. 23013 Kar imam, to ti dam, polka
Vic. 23017 Vesela dekleta, valček
Vic. 23017 Po valovih, valček
Vic. 23021 Ne pozabi me, polka
Vic. 23021 Trboveljska, polka
Vic. 23034 Novomeški purgarji, koračnica
Vic. 23034 Milka moja, valček
Vic. 23034 Vipavska, polka

79c

MARY UDOVICH IN JOSEPHINE LAUSCHE

Col. 25105 Kak' ribcam dobro gre
Col. 25096 Ciganski otrok
Col. 25124 Ko ptičica ta mala
Col. 25189 Treba ni moje ljub'ce plavšati
Col. 25189 V smihelu jaz hiš'co imam
Col. 25189 Moji tovariši so me naprav'li
Col. 25189 Dekle, kdo bo tebe troštal
Col. 25189 Jaz pa vrtic bom kopala

53c

FRANKIE ZAJC AND HIS POLKA KNIGHTS 79c

Con. 1192 Lamplighters' polka
Con. 1192 Alpine valček

PEVCI ADRIJE IN DAICHMAN BRATA 79c

Vic. 23029 Društvo Kastrola
Vic. 23029 —(Komična)

NAROČILA ZA TRI ALI VEČ PLOŠČ POSLJEMO PO POŠTI

Trgovina je odprta vsak večer do božiča do 9. ure.

Pri nas si boste lahko tudi nabavili radio aparate in druge električne predmete.

MELODY MART

12323 ST. CLAIR AVE.

Glenville 1158

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

Božični

telefonski klici

pridejo vsi

"zadnjo minuto"

Ta enajstourni nakupovalna množica, skozi katero valovite v zadnjih nekaj dnevih pred božičem, bo na svoj način ponovljena—in kako!—na premikalni deski dolgodistančnega telefona.

Veliki božični telefonski naval pride ravno na božični dan. Ljudje vsepovsod si zaželejo izmenjati pozdrave s prijatelji blizu in daleč.

Signali na naši signalni deski zagorijo kot božično drevo in ostanejo taki od zgodnjega jutra do poznega večera. Zato se zdaj mi operatorji pripravljamo, da opravimo veliko božično delo za vas. Vsaka pozicija pri naši premikalni deski bo zasedena. Vsaka črta bo rabljena. Mi bomo storili naše najboljšo, da bodo vaši pozdravni klici dosegli tiste, katerim so namenjeni.

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

Pravica za vse

Vprašanje pravice ameriških državljanov, ki so zapostavljeni — ekonomsko, politično, legalno — radi svoje rase, veroizpovedanja, ali narodnosti postane včasih ljudsko vprašanje. Trenutno je predmet javne pozornosti krivica, ki jo trpe naši državljani črnci. To je pripisovani nekaterim nedavnim dogodkom. Med temi so dejanja ustrahovanja z namenom, da se prepreči glasovanje črncev (tekonom primarnih volitev zadnje poletje v Mississippi, kjer je senator Bilbo obdolžen, da je odgovoren za odsotnost črncev pri primarnih volitvah, v katerih je on dobil 4000 glasov večine).

Dalje je bila lani v novembru sprejeta v državi Alabami postava, ki zahteva, da volilci "znajo objasniti in pojmiti pomen ustave Zed. države," namesto da enostavno dokažejo, oziroma izpričajo pismenost, kot se od volilcev pri registraciji navadno zahteva. To postavlo se smatra za poskus omejitve registracije črncev. Ako bi se tak zakonodajni uveljavil v splošnem, tedaj bi se tudi mnogim belim državljanom preprečilo sodelovanje pri volitvah. Celo sodniki vrhovnega zveznega sodišča so pogosto v zadregi glede pojmovanja pomena gotovih členov in določb naše ustave. Pred kratkim se je kot nadaljni značilen dogodek, pripetil napad na mladega črnca, katerega je zbil član organizacije Kolumbijancev, ki je ena najnovejših, mržnjo goječih skupin.

Najvidnejši vodja in glasilnik ljudskega mnjenja na severu in jugu z ozirom na take protidemokratske akcije in izpade, je Oliver Harrington, bivši časnikar in vojni poročevalec. Armadni zračni kor je zavrnil njegovo prošnjo za vstop, ki še ni imel večvalnih priprav za črnca. In ko je končno bil omogočen vstop tudi črncem, je bil Harrington že prestar, da bi se vpisal v zračno armadno službo, ter je bil tudi že vojni poročevalec, dasiravno mu je bilo le 26 let. Preteklo leto pa je pustil svojo časnikarsko karije-

ro, da je sprejel mesto javnega svetnika pri organizaciji National Association for the Advancement of the Colored People.

V tej svoji kapaciteti je pred kratkim govoril pred odlično avdijenco v New Yorku in predmet njegovega govora je bila "Pravica za vse", kakor isto gledajo naši državljani-črnci.

"V Ameriki je okrog 15.000.000 ljudi," je dejal Harrington, "ki po vsej pravici verjamejo, da justica v Ameriki pomeni pravico le za belce. Mi ljubimo Ameriko prav tako globoko, kot more ljubiti svojo domovino kdorkoli."

"Tekom zadnje vojne je služilo skoro milijon črncev v naših vojnih silah — preko 600.000 jih je bilo v delavskih bataljonih. Pozvani smo bili, da služimo, potem pa nam je bilo povedano, da za boj nismo dovolj dobri. . . . V enostavnem jeziku bi se to reklo, da nam niste dali prilike, da nudimo svojo kri v obrambi naših lastnih življenj in življenj drugih mož, ki so bele polti. . . . Ameriško pravilo je bilo "Noben črncem na frontni liniji", dokler ni končno prikorakal tja 92ti.

"Sedaj so vojaki doma. Večina veteranov je zagrenjenih, ker preprosti zahtev — krova nad glavo, službe, gotovosti — ne morejo dobiti. Ali vprašam vas, kako šele se počuti črn veteran?"

Od 97 vojaških bolnišnic, ki trenutno obstojajo, jih je 17, ki ne sprejemajo črnih veteranov, razen v izjemnih slučajih nujnosti. Za preko 3000 črnih veteranov v Georgiji in Mississippi ni niti ene same bolniške postelje. V U. S. S. uradu v Birmingham (Alabama), ki ni enega samega črnca nameščenega v svojem uradniškem štabu, so ponudili črncem veteranu, ki je imel visoko obrazbo, mesto hišnika oziroma pomočnika v poslopiju. Od V. J. dneva sem, je bilo linčanih več kot deset črnih veteranov in en sam krivec dozdaj še ni bil pripeljan pred sodišče. . . .

Govorimo o pravici. . . . pravici za črnega veterana. . . . ali justici za 15 milijonov črn-

cev. Jaz vprašam. . . . raje zahtevam. . . . pravico za Američane. Kajti uverjen sem, zaenot milijonom črncev, ki so pustili sledove svojih stopinj na Kasarsinskem prehodu, v Cassinu, na Anzio, v Normandy, v Berlinu, na Iwo Jima in v Tokiju, da imajo baš tu v tej deželi, v našem ljudstvu sree in orodje, s katerim moremo obličiti svet, nov svet. Orodje so nam zapustili možje, ki so že davno sanjali največjo sanjo človeka. Zapisali so jo v našo Ustavo neizbrisljivo in nam pustili do dedščino, da jo čuvamo in branimo, ker bili so prepričani, da bode nova silna zemlja rodila narod širokogrudnih mož in žena."

Dogodki, ki smo jih prej navedli, zganejo te širokogrudne ljudi, ta "krepka srca", v kateri zaupa Mr. Harrington. Dasirovno so strankarski interesi dovedli do investicije glede Bilbovega delovanja v prid njegove izvolitve in glede njegovih kvalifikacij za nadaljni termin v zveznem senatu, je mnogo Američanov, ki so uverjeni, da bi taka akcija morala biti podvzeta že davno. In dasi so volilci v državi Alabami glasovali za uvedbo zakona, ki omejuje volilno pravico črncev v omenjeni državi, je treba vedeti, da tega niso dosegli soglasno — opozicija proti temu je bila jaka in na čelu ji je bil sam guverner države, ki je imel podporo liberalnih in delavskih skupin.

Ko so Kolumbijanci s svojim napadom na mladega črnca prišli na prve strani velikih dnevnikov, je izrekel najostrejšo obsodbo tega dejanja Ralph McGill, urednik vplivnega in resnega lista "Atlanta Constitution". V svojem uvodniku ta list prinaša sarkastičen opis ne baš krepkosti preteklosti mladih vodij organizacije Kolumbijancev v Atlantici, ter žigosa zlobne sile, katere predstavljajo. Uvodnik je povzročil senzacijo in je žel priznanje, da je pomagal diskreditirati v očeh ameriške javnosti to najnovejšo organizacijo "mržnje".

Kot se v Atlantici odprto in brez strahu izraža urednik o-

krivica napram našemu črncu prebivalstvu na jugu, tako drugi uredniki ter voditelji ljudskega mnjenja vsepovsod služijo v korist najboljših tradicij ameriške demokracije, ako se potegujejo za pravice naših tujerodnih skupin, verskih in drugih manjšinskih elementov, ki uvidijo, da prinaša krivično postopanje ali kritika v ospredje njihove probleme, ki so obenem problemi naše splošne javnosti, kajti Amerika je dežela, ki se stoji iz mnogih skupin in rasnih izvorov, ki se tu polagoma izliva v enotno ameriško ljudstvo.

W. Aliquippa, Pa. — Dne 26. novembra je v Fallstanu pogorela klavnica slovenskega mesarja Franka Ovca. Ogenj sta zapazila dva delavca, ki sta se z avtom vračala z nočnega dela. Zgorelo je tudi nekaj prašičev, zaklanih isti večer, in orodje. K sreči je ostala kadilnica, v kateri je bilo veliko prekajenih klobas. Škoda znaša okrog \$4.000.

Zastopniki "Enakopravnosti"

Za st. clairsko okrožje:
JOHN RENKO
1016 E. 76th St.
Za collinoodsko in euclidsko okrožje:
JOHN STEBLAJ
17905 Grovewood Ave.
Kenmore 8034
Za newburško okrožje:
FRANK RENKO
11101 Revere Ave.
Diamond 8029

Žene in dekleta, fantje in mošje!

Pridite po lepa darila, ki se dobijo pri nas za celo vašo družino.

Imamo lepe moderne sukne, ki so tople, za žene in mlada dekleta, kot tudi krasne obleke za žene, dekleta in otroke: jopiče za stare in mlade, Snow Suits, spodnje perilo, jopiče, srajce, nogavice in rokavice za mošje.

Kovrte, blankete in vse drugo, kar se potrebuje pri hiši. Ako nameravate kaj poslati v staro domovino, pridite po blago k nam, ker damo za to popust.

Se priporočamo.

ANZLOVAR'S
6214 St. Clair Ave.

Zavarovalnino
proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam itd.
preskrbi
JANKO N. ROGELJ
6208 SCHADE AVE.
POKLICITE:
ENDicott 0718

Poslajte denar preko morja? Vaši sorodniki in prijatelji v stari domovini bodo dobili svoja izplačila točno, če pošljete potom

The Cleveland Trust Company
FOUNDED 1894
MEMBERED OFFICE
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE
50 kompletnih, prirodnih bank

Oglašajte v . . . Enakopravnosti

VAS MUČI REVMATIZEM?
Mi imamo nekaj posebnega proti revmatizmu.
Vprašajte nas.
Mandel Drug
slovenska lekarna
15702 Waterloo Rd.

Ako nameravate KUPITI ALI PRODATI POSLSTVO ALI TRGOVINO, ali pa če potrebujete notarska dela, zglasite se pri nas. Zanesljiva in točna postrežba.
35 let se nahajamo na enem prostoru

TISOVEC REALTY
1366 MARQUETTE RD.
pri St. Clair Ave. in E. 55th St.
EN 4938

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
ZELI

MALZ ELECTRIC

Popravimo radio aparate, čistilce in pralne stroje
6902 St. Clair Ave.
EN 4808

IŠČE SE SNAŽILKE
za nočno delo za snazjenje uradov, stalno delo — skupinska zavarovalnica in prosta penzijska zavarovalnica. Počitnice s plačo.
Blizu Euclid E. 105 St. poulične.

THE HARSHAW CHEMICAL CO.
1945 E. 97 St. CE 6300

ZA PREKLADANJE TOVORA
Nickel Plate tovarno skladišče E. 9th St. in Broadway
Plača 93 1/2 na uro
Čas in pol za nad 8 ur
Zglasite se pri
Mr. George J. Wulff
Nickel Plate R.R. Co.
E. 9th & Broadway

Išče se moške za TOVARNISKE DELAVCE
INSPEKTORJE
NAKLADALCE
2. in 3. šift
5 dni v tednu
Dobra plača od ure
Stalno delo z 60 let staro družbo

Bishop & Babcock Co.
1285 EAST 49th ST.

POMOČNICE ZA URADNIŠKI LUNČ ROOM
Delajte v čistem, prijetnem ozračju.

Morate biti večji angleščine. Samo čedne, snažne in večje žene v starosti 20 do 35 let se naj prigrasijo.
Plača \$29 za 40 ur dela.
Dobi se obede in uniforme.

Zglasite se pri
THE OHIO BELL TELEPHONE CO.
Soba 901
700 Prospect Ave.

Gradimo in predelujemo hiše, stanovanja in trgovske prostore
Zanesljivo in točno delo. Cene zmerno. Dam brezplačno proračun. Se priporočam
FRANK JANSKA
5715 Prosser Ave. EX 2503

Al's Radio & Electric Service
1011 East 64th Street
Albin Zbancnik, lastnik
Popravljamo radio aparate in električne predmete
Prvovrstno delo in točna postrežba
Odprto od 8. zj. do 1. pop. vsaki dan razen ob sobotah — od 10. zj. do 8. zv.

Adams & Ulle
Plumbing and Heating Co.
Imamo boilerje na plin, burnerje na plin in forneze na plin, ter vse potrebščine za greline in monterske naprave.
15601 WATERLOO RD.
KE 7248

Domači mali oglasnik

GOSTILNA HECKER TAVERN
John Sustarsic in Frank Hribar
1194 EAST 71st ST.
ENDicott 9779
Pri nas dobite vedno dobro pivo, vino in žganje ter okusen prigrizek.
Odprto do 2:30 zjutraj

GAY INN
Frank in Emily Svigel
6933 ST. CLAIR AVE.
Fino pivo, vino in žganje, ter okusen prigrizek. — Za prijetno družbo obiščite nas.

KESERICH TAVERN
Nick & John Keserich, lastnika
6507 ST. CLAIR AVE.
NAJBOLJŠA PIAČA — VINO PIVO IN ŽGANJE IN PRIGRIZEK.
Se priporočamo za naklonjenost

DANICA'S CAFE
Vogal E. 169 St. in Grovewood Ave.
Danica in Joe Hrvatin
Priporočamo se za obisk. Fina pijača in prijetna družba.

FRANCES CAFE
317 East 200th St.
vogal Fuller Ave.
Odprto do 2:30 ure zjutraj
Tinko in Frances Udovih vam postrežeta z najboljšo pijačo in prigrizkom. Vsako soboto igra godba.

CVETLIČARNE
Slovenska cvetličarna
Jelercic Florists
15302 Waterloo Rd.
IVanhoe 0195
Imamo še nekaj pravih nagelnov in več vrst vrtnic.

CVETLICE ZA VSE PRILIKE
Park View Florist
J. J. Starc, lastnik
9320 KINSMAN RD., MI 2469
na domu
1096 NORWOOD RD., EX 5078
Telegrafiramo cvetlice po celem svetu
Slovenska cvetličarna

RAZNO
JIM OKORN
Slovenski krojač
Čistilnica ženskega in moškega oblačila
6906 ST. CLAIR AVE.
EX 6088

POZOR, HISSI GOSPODARJI!
Kadar potrebujete popravila pri vaših poslopijih, pri strehi, flebovih ali fornezih, zglasite se pri
LEO LADINA
1336 E. 55th St. HENDERSON 7440

HERMAN'S TEXACO SERVICE
920 East 185th St. — IV 9568
Popravimo generatorje, startorje, voltage regulacijo, carburetorje, itd.

WATERLOO WALLPAPER STORE
15404 Waterloo Rd. KE 3648
Polna zaloga stenskega papirja. Imamo izkušene papirarje, ki vam napravijo prvovrstno delo. Cene zmerno.

GEO. PANCHUR & SINOVI
16603 WATERLOO RD. KE 2146
Trgovina s stenskim papirjem, NU-Enamel barvami, čopiči, potrebščinami za papiranje, čiščenje podov, itd. Papiramo in barvamo sobe znotraj.

Prijatelj's Lekarna
ST. CLAIR AVE. VOGAL E. 68 ST.
PRESCRIPTION SPECIALISTS
ENDicott 4212
Zastonj! pripeljemo na dom

PLOŠČE
Posebna razprodaja na novih srbsko-hrvatskih ploščah
29c VSAKA
Lee's Record Shop
3819 PAYNE AVE.
EX 3908
Prinesite ta oglas in dobili boste poseben popust na drugih nakupih.

Domači mali oglasnik

GOSTILNA
Mr. in Mrs. Frank Kopina
481 EAST 152nd ST.
Pri nas vam vedno postrežemo z dobrim ŽGANJEM, PIVOM IN VINOM.
Okusen prigrizek. — Prijetna družba.
Se priporočamo za naklonjenost

Frank Mihčič Cafe
7114 St. Clair Ave
Dobro pivo, žganje in prigrizek ter slastno vino
ENDicott 9359
Odprto od 6. zj. do 2:30 zj.

Three Corner Cafe
1144 EAST 71st ST.
Andy Kavčič in John Levstik, lastnika
Izvrstno pivo — vino — žganje in okusen prigrizek.
Se priporočamo

VICTOR SCHNELLER & MIKE KOCJAN
1297 EAST 55th ST.
Serviramo najboljšo pivo, vino in žganje ter okusen prigrizek. Odprto do 2:00 zj. — Se priporočamo za obisk.

Mr. in Mrs. JOE SUSTARSIC
GOSTILNA
5379 St. Clair Ave.
Postrežemo z izvrstno pijačo in okrepčili

AVTOMOBILSKA POSTREŽBA

RE-NU AUTO BODY CO.
982 East 152nd St.
Popravimo vaš avto in prebarvamo, da bo kot nov.
Popravljamo body in fenderje. — Welding!
J. POZNIK
GLEenville 3830

ELYRIA AUTO REPAIR AND WELDING
Joe Mrhar, lastnik
Towing, Parts, Batteries, Painting Body, Fenders
6815 — 31 SUPERIOR AVE.
ENDicott 9361
Moderna slovenska popravilnica
PROPAJAMO TUDI NOVE WILLYS AVTOMOBILE IN TRUKE

Superior Body & Paint Co.
Popravimo ogrođje in fenderje. Prvovrstno delo.
Frank Cvelbar
6605 St. Clair Ave. — EN. 1633

E. 61st St. Garage
Frank Rich, lastnik.
Se priporočamo za popravilo in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

NAZNANILO

6. januarja 1923

30. novembra 1945

Z bolešijo v naših srcih naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem, da smo prejeli obvestilo od vojnega departamenta, da je naš ljubljani soprog, oče, sin in brat

Machinist's Mate 2/c Ludvik F. Medvesek
uradno proglašen mrtvim.

Smrtna nesreča se je zgodila 30. novembra 1945 na poletu z bombnikom iz Alaske, kjer je bil nastanjen, proti Seattle, Wash. Z njim je našlo smrt 24 njegovih tovarišev.

Dolgo smo upali, da bo prišla vest, da so Te našli, naš ljubljani. Zaman vse želje in upanje, da se zopet povrneš v našo sredo. Izginil je vsak sled za Teboj in nikdar ne bomo vedeli kje je Tvoj grob. Spominjali se Te bomo vedno z ljubeznijo v naših srcih, dokler bodo utripala.

Žalujoci ostali:

ODESSA, soproga; LEONA, hčerka;
JOSEPH in MARY, oče in mati;
JOSEPHINE poročena MEZGET, sestra;
LUDVIK in JOZEFA, stari oče in stara mati;
JOHN MEDVESEK in MILAN MEDVESEK, strica;
MRS. JENNIE KRANJČIČ, teta;
v stari domovini zapušča tri strice in dve teti.

Euclid, Ohio, dne 20. decembra 1946.

MR. & MRS. FRANK BUBNIC

10408 Union Avenue

PIVO — VINO — ŽGANJE

Fish Fry vsak petek.

Se priporočamo za obisk.

Iskrena božična in novoletna voščila vsem!

FERFOLIA FURNITURE

3515 E. 93 St., blizu Union Ave.

ZA NAKUP FINEGA POHIŠTVA PO ZMERNIH

CENAH, PRIDITE K NAM.

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem!

Vesele božične in novoletne praznike
želimo vsem Slovincem!**TONY'S MEN'S SHOP**

POPOLNA ZALOGA MOŠKE OPRAVE

KLOBUKI

Anthony Ferfolia

3517 E. 93 St.

MI 8990

Cleveland 5, Ohio

Želimo vsem Slovincem vesele
božične praznike in srečno
novo leto!

LUSTRIK TOOL CO.

PETER LUSTRIK, lastnik

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO

vsem našim vzornim prijateljem, za obisk in naklonenost našega urada, za kar se Vam iskreno zahvaljujemo, ter za bodočnost priporočamo.

Vršimo uradne notarske listine za Ameriko in Evropo.

Pošiljamo denarna naročila, v evropske države in vsaka pošiljatev je jamčena.

V zalogi imamo zaboje, za pošiljanje jestvin in obleko svojcem v domovino in na željo pakete uredimo ter pošiljatev odpremo.

Izvršujemo listine za bodoče naseljence AFFIDAVIT OF SUPPORT.

Pri nas lahko plačate vse obveznosti za plin, elektriko, vodo, telefon, i.t.d.

Za točno in vpludno postrežbo, se zglasite v našem uradu in za pojasnila tudi lahko pismenim potom, ter bomo po možnosti skušali ustreči vaši želji.

STEVE F. PIRNAT CO.

6516 St. Clair Ave. Cleveland 3, O.

Prav vesel božič in srečno novo leto želimo vsem
odjemalcem in prijateljem

JOHN MAROLT

SLOVENSKA GROCERJA IN MESNICA

15931 Saranac Road

PRI NAS DOBITE VSE, KAR JE POTREBA ZA
DOBRO BOŽIČNO KOSILO

Doma

(Nadaljevanje s 3. strani)

Vpraševala je po vsem, dokler ni Ivan pretrgal njenih vprašanj z drhtečim, zadržanim glasom.

"Kje so oče?"

Mati je pogledala skozi okno, v oči ji je legla senca.

"Ni mu bilo dano," je povedala počasi in težko, "da bi dočkal novih časov. Jeseni so ga pokopali."

"Oče so umrli?" je jeknil Ivan.

"Ubili so jih," ga je trpko poopravila.

"Kdo?"

"Kdo vendar?" je mati vzkliknila začudena. "Kdo je ubijal naše ljudi? Nemci!"

"Zakaj?"

Mati je počakala trenutek, potem pa povedala v eni sapi: "Zaradi Jožeta, ki je pobegnil iz nemške vojske in šel v partizane, zaradi Tevža, ki je šel za Jožetom, zaradi Anice, ki je tudi šla v gozdove, zaradi nas vseh, ki smo dajali partizanom streho in hrano. Lani na samo veliko noč so prišli ponj. Dvakrat sem ga obiskala v zaporu. Joj, kakšen je bil! Tepli in mučili so ga. A ničesar ni izdal. Ko sem prišla tretjič, so dejali, da je umrl. Ubili so ga, ubili!"

"In kje sta Jože in Tevž? Kje je Anica?" je vprašal Ivan s stisnjenim glasom.

"Jože je nekje na Dolenjskem. Prejšnji teden je bil doma na dopustu. Povpraševal je po tebi." Materi so zagorele oči. "Da bi ga videl! Oficir je postal. Novo uniformo ima. Kaj vse je povedal! Dvakrat je bil odlikovan, petkrat ranjen, a še ne mara iz vojske."

"In Tevž?" je vprašal Ivan še z večjo tesnobo.

"Tudi on se je izkazal. Vsi so ga imeli radi. Sprva je bil vsak mesec doma, čeprav so mu postavljali zasede. Potem pa je odšel s svojo četo proti Trstu. Tam je padel. Ne bo ga več nazaj."

V sobi je zavladala tišina.

Mati je mislila na svojega najstarejšega sina, njen najmlajši sin pa je iskal samega sebe. Žalost se je v njem mešala z nekim drugim, še nedoločnim čustvom.

"Pa Anica?" je čez čas dahnil komaj slišno.

"Dela v mestnem odboru. V nedeljo je govorila na našem mitingu. Bolje je govorila kot domači učitelj, čeprav nima drugega kot štiri razrede ljudske šole. Domov je prišla samo za pol ure. Mnogo dela ima. Hodi od vasi do vasi, organizira, svetuje, pomaga, razlaga. Ne bi je spoznal."

Ivan je imel samo še eno vprašanje. Stežka ga je stisnil iz sebe.

"In Zora? Zora iz mesta?"

Mati pa je govorila dalje o Anici, kakor da je preslišala si novo vprašanje. Ivan ga je moral ponoviti.

"Ali je bila do konca v nemški službi?" je še dodal.

"Saj ni bila v nemški službi," ga je mati ostro zavrnila. "Zora je bila od začetka do konca v naši službi. Prenašala je pošto in sporočala našim vse, kar je izvedela v pisarni in mestu, izročala našim načrte bunkerjev in stražarnic ter vezala mesto z našimi v gozdovih. Službo je zapustila, ko so jo poklicali v gozd."

"In kje je sedaj?"

Spet nekaj trenutkov molka.

"Nič ne ve ničesar o njej," je mati slednjič povedala. "Ujeli so jo. Mesec dni pred koncem. Morda živi, morda tudi ne. Če je živa, bo prišla. Anica ti bo povedala, kaj je napravila za našo vojsko. Hrabro dekle." Mati je poiskala sinovo roko, ki je ležala brez moči. Položila je nanjo svojo zgarano, toda toplo dlan. "Mnogi, ki so bili proglašeni za mrtve, se vračajo. Če je ne bo, boš moral preboleti. V tej strašni vojni je vsakdo moral nekaj dati, mnogi smo dali najdražje, kar smo imeli. Ne pozabi tega, Ivan!"

Inženir Ivan Dorič je molčal. Ne samo zaradi žalosti za očetom, bratom in nevesto, marveč tudi zaradi sebe, ki se je vračal kot junak v domovino, zdaj pa je spoznal, kako beden in majhen se je vrnil.

Z resnimi, skoraj strogimi besedami je mati prekinila molk. "Ivan, kaj si pa ti storil, da smo spet svobodni?"

Sin se je zdrznil.

Vse dotlej je bil prepričan, da je s svojo pasivnostjo napravil okupatorju in njegovim hlapcem doprinesel svoj delež k osvoboditvi, šele za trenutek je spoznal, da v resnici ni ničesar storil. Medtem ko sta se njegova dva brata borila z orožjem v roki, ko je celo Anica odšla v gozdove in sta oče in mati podpirala partizane, Zora pa vršila nevarno obveščevalno službo, je on — mlad, zdrav in sam — tam na poljih okupirane Srbije mlatil tisto pšenico, po katero so prišli Nemci in četniki, podiral drva, s katerimi so se gredli Nemci, skrbel za živino, ki so jo klali četniki. Je bilo junštvo ostati nepoznan na vasi in ob dobri hrani opravljati kmečka opravila? Ali ni v resnici služil okupatorju in njegovim hlapcem?

"Kje si se pa ti boril?" je mati znova vprašala. "Ali si ostal do konca na vasi?"

"Do konca," je sin odgovoril pretrgano. "Drugče ni bilo moč. Partizani so bili daleč."

Ob vprašujočem materinem pogledu pa mu je zastala beseda v grlu. Trudoma je našel besede, s katerimi je skušal materi naslikati, kako težko, nevarno, da, nemogoče je bilo v njegovem kraju delo za partizane. Toda čim dalje je govoril, tem bolj je čutil, kako jalovi so njegovi izgovori. Z vsjo jasnostjo se je zavedal, da ni ničesar storil, ker ni imel póguma, ker je bil bojazlivec in plašlivec. A kako je pred vojno govoril o domovini in svobodi! Domači niso o tem nikoli govorili, zdaj ko sta

bili domovina in svoboda v največji nevarnosti, pa so pustili vse in šli v borbo.

Spet je obmolknil. Čemu bi govoril dalje? Saj razočaranja, ki je legalo v materin pogled, ne more pregnati nobena njegova beseda. Bil je njen najljubši sin, nanj je bila najbolj ponosna, odselej pa bo njegovo ime poslednje, ki bo prišlo na njene ustnice.

Med mater in sina je legel dolg, težak molk.

PETER LEVEC:

BOŽIČNI OBISK

(Spominu žrtv padlih na Kostavski planini 24. decembra 1942)

"Da, včerajšnji dan je bil težek in vroč, sklenili krog nas so železni obroči . . . A danes — bolesti so mimo! Na lahkih saneh s snežnih vrhov K domačim — v dolino drčimo."

Jutranjega vetra raznežen dotik — in z grmov usuje srebrno se ivje.

In sneg se blešči . . . Že prvi voznik med hiše ob cesti zavil je.

"Ah, čujte vaščani, zakaj molčite? Zakaj tako čudno se danes držite?"

Nas res ne poznate? On Lovro, jaz Janez . . .

Kako je odmeval včasih naš vrisk! Smo spomnili se, da božič je danes, pa prišli s planin smo k vam na obisk."

In v vasi odjeknil je tujčev posmeh:

"Poglejte, pogledajte bandite! Od streh zažarele so sveče ledene — in mrtveci spe na saneh . . .

FRANK & TONY CAFEFRANK ZNIDARŠIČ — TONY MULLEC
1259 MARQUETTE ROAD

prijazno vabita

na okusne krvave klobase in kislo zelje
V SOBOTO VEČER, 21. DECEMBRA

Prijetna zabava — slastna kapljica

Iskrena božična in novoletna voščila vsem!

BARKER & STAMPFEL

HOME APPLIANCE CO.

1919 Lake Shore Blvd., IV 0215

Popravljamo vsakovrstne električne predmete za dom

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

Ustanovljena 1865

MILLER BROS.

TRGOVINA Z OBUVALOM ZA CELO DRUŽINO

6307 St. Clair Avenue

7026 Superior Avenue

Želim vsem našim odjemalcem in prijateljem vesele
božične praznike in srečno novo leto!

NAZNANILO!

Cenjenim prijateljem in znancem sporočamo, da smo
otvorili podjetje

CHESTER BEVERAGE

3816 E. 78th St., tel.: BR 4969

LOUIS IN MARY NOVAK, lastnika

kjer bomo vedno postregli z finim pivom, vinom,
cordials in mehkiimi pijačami. Se priporočamo za naklonjenost ter želimo vsem prijateljem in znancem
ter odjemalcem prav vesele božične praznike in
srečno novo leto!

Prav vesel božič ter srečno, veselo
in zdravo novo leto 1947 želi vsem

August Kollander

6419 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio

HENDERSON 4148

Kollander obenem naznanja, da pošilja denar v Jugoslavijo, Trst, Gorico, Italijo in vse druge evropske države. Vsaka pošiljatev je jamčena . . . Koi vsako leto, bo Kollander po novem letu tudi pomagal izpolnjevati listine za dohodninski davek (INCOME TAX) . . . Pri Kollanderju tudi lahko kupite zaboje za pošiljanje blaga v staro domovino kakor tudi lahko pri njem oddaste take zaboje za stari kraj. Kakor hitro se bode potovanje za stari kraj odprlo, bode prodajal parobrodne listke za vse linije, koi je to vršil pred vojno.

Postrežba pri Kollanderju je vedno
točna in uljudna

Vesele božične praznike in srečno novo leto želim
vsem odjemalkam in prijateljem!

BOULEVARD DRESS SHOPPE

15120 Lake Shore Blvd.

ANNA VADNAL, lastnica

KAYE HARDWARE AND APPLIANCE

7610-12 St. Clair Ave.

IMAMO VSAKOVRSNO ZELEZNINO IN LEPE
ELEKTRIČNE PREDMETE ZA NA DOM
EN 9605

Iskrena božična in novoletna voščila vsem!

ANTON TANKO

GROCERJA IN MESNICA

6313 St. Clair Ave., EN 7336

Pri nas si gospodinje vedno lahko nabavijo najboljšo
grocerijo in svežo ter prekaženo mesenino.

Želimo vsem odjemalcem in prijateljem vesele božične
praznike in srečno novo leto!

PETE POULTRY

3649 E. 116th St. — LO 3180

VSAKOVRSNA PERUTNINA ŽIVA IN SCIŠČENA

Na željo tudi sesekamo na kose.

Želimo vsem Slovincem in Hrvatom vesele božične
praznike in srečno novo leto!

JOSEPH TREBEC

SLOVENSKA MESNICA

1423 E. 55th ST., HE 1559

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem
odjemalcem, prijateljem in znancem!

POSEBNOST ZA PRAZNIKE:

DOMAČE KLOBASE IN PREKAŽENO MESO.
VSE NAJBOLJŠE VRSTE

EUCLID VET'S CLUB NEWS BITS

By "Ivan P. Kotorac"

Another great dance has come and gone and I must say this was surely a bang. The orchestra was none other than Johnnie Vadal and his Rhythm Masters. You did a grand job, fellows. The crowd was perfect, a little crowded, but no one seemed to notice for everyone seemed to enjoy themselves tremendously.

Surprises were in store all during the evening, such as anyone wearing brown shoes to go to the ticket office for \$1 worth of refreshment tickets. Lillian Kinkopf made a mad dash there knocking almost everyone over, well she got there anyhow.— Eleanor Krajniak received a beautiful corsage of white and red carnations for being the only one present with shoe laces on her shoes. Why were you so bashful to go to the ticket office and receive your corsage, El? But I see you finally found the courage.— Jean Gruden also received a corsage for wearing a rhinestone bracelet. Did you notice how both Jean and Mary Volk ran to see who'd get there first? Mary yelling through the open window "Look, look, I've got one", and Jean pounding away on the door. Well, Jean won out, and kept teasing Mary. Volk all evening saying "Mary, you want half of it?" There were so many more that I can't remember them all, but it sure kept everyone on pins and needles throughout the evening, wondering if the next thing they'd mention, would be what they owned.

Tony Kinkopf and Lois Gockel arriving with all smiles. How come, folks? And, oh by the way, did you see that big job parked in front of the hall Saturday night? Well, it's Kink's. Sold his convertible to his brother and bought a beauty of a 1942 Buick.— Some car, WOW!

Frankie Kosten seen giving a certain gal a stick of gum.—

Golly, Frank, whatever happened to you? You should have seen her face and I couldn't blame her, and when Frankie gives anyone a stick of gum especially her that is something. No hard feelings, Frank, and I know she appreciated the gum more than you'll ever know, but only don't startle her like that the next time. Break the news to her gently when you offer her a stick of gum.

Brother Pete and Judy Mihacic really going to town on those jitterbug pieces. That's a hill-billy for you. We're still friends aren't we, Judy?

Frank Celin just recently discharged standing with the stag line practically all evening. How come, Frankie? Do hope you had an enjoyable evening.

Ray Golic motioning away with his hands trying to tell or explain something to a pretty gal in yellow and black stripe. Who was she, Ray? And did you get the point across to her? You tried pretty hard.

Molly Tomarsic coming in with a handsome stranger she claims lives on the West side. Know how to pick them, huh, Molly?

Bill Andras, my buddy at Thompson Products, unable to locate Reher Avenue, but finally stumbled across it. Good, Bill. Glad to see you there.

George Krainic throwing poor Eleanor Celin out as they were dancing. Have a little mercy on the poor gals, Krainic?

F. Moeck and F. Stopar ticket collectors, having a smile for everyone coming in.

Saw Mr. Henikman but not the Mrs. She was there, wasn't she, Joe?

Who is this certain gal in Chicago that Milan Modic is always talking about? Could her name be Mary Milan? That's what I all done heard!

Lucille Wutchitt staring her (Continued on page 8)

ENAKOPRAVNOST
6231 St. Clair Ave.
HENDERSON 5311-12

ENGLISH SECTION

DEC. 20, 1946

Holiday Dance at SNH

Spartans Lodge No. 576 SNPJ is sponsoring a holiday dance at the Slovene National Home, 6417 St. Clair Avenue tomorrow night at 8 o'clock with music by the ever-popular Johnny Vadal's Orchestra. The usual refreshments will be served.

Results of elections held at the last meeting, for officers for the coming year are as follows: President Charles Koman; Vice President Stan Stokel; Treasurer Joyce Gorshe, Secretary Ann Opeka, Recording Secretary Dorothy Lucia.

"ZARJA" NEWS

Last month on Thanksgiving Day, "Zarja" again triumphed when it presented a rich and varied program before a responsive and appreciative audience that occupied the whole of the auditorium on St. Clair. A large number of the afternoon guests remained until late in the evening to mingle with the overflowing crowd that arrived to take advantage of the dance and refreshments that were available.

Because our chorus is not as large as it could be and the presentation of a program requires a tremendous amount of work it is necessary for us to ask our friends and sympathizers to help share in our endeavor so for this concert it must be many thanks from "Zarja" to the following: Mrs. Mulej, Mrs. Bransel, Mrs. Jurman, and Ann Kokal

(Continued on page 8)

The Most Wonderful
GLADIRON
Ever Made Is Now
Here!

the new postwar

**AUTOMAGIC
GLADIRON**

Immediate Delivery!

Grand Gas Ranges
Combination Radios

Electric Washing
Machines

Vacuum Cleaners

EAST APPLIANCE
SERVICE & SALES

18724 ST. CLAIR AVENUE
IV 7283
George and Andrew Knaus,
proprietors

Bowlers' Dance

The SNPJ Bowler's Dance will take place at the Slovenian Home, 15810 Holmes Avenue tomorrow evening. Dancing to the tunes of Pete Srnick's Orchestra will begin at 8 p. m. and last til??? We'll be seeing you!

Napredok News

The Naprek Lodge No. 132, AFU of Euclid, Ohio held its annual meeting and social on Sunday, Dec. 8th at 3:30 p. m. and the attendance was very gratifying. We saw many new faces at the meeting and we hope to see them often at our future meetings. Now the meetings have been changed from every second Sunday of the month to every second Thursday of the month. Most of our new officers are of the younger generation.

Officers for the coming year are as follows: John Tanko, Sr., president; Joseph Svetin, Jr., vice-president; John Cecelic, secretary; Adalyn Cecelic, treasurer, and Frank Sesek, recording secretary. The auditing board is composed of Edward Zivkovic, chairman, and Stanley Pozun and Frank Zivkovic, auditors. Representatives to the Slovenian Societies Home are Frank Segulin and Louis Godec.

We progressed very well in membership for the year of 1946 and now with our new officers and the coming Juvenile Convention, let's see if we can beat this year's mark. With a little effort, it can be done!

Our lodge also decided to donate to the Slovenian National Museum.

Please Note: Our meeting date has been changed from every second Sunday to every second Thursday of the month at 7:30 p. m. at the Slovenian Home on Reher Ave., Euclid, Ohio. Please keep this date in mind. Fraternal regards.

— John Cecelic, Sec'y

VISIT NEW
TINO MODIC'S CAFE
6030 St. Clair Ave.
EN. 9691
You Are Always Welcome

JOS. H. PERPAR
Invites you to try his
SUPER SERVICE
at 6619 St. Clair Ave.
MOBILGAS — MOBIL OIL
MOBILUBRICATION

BUKOVNIK'S
Photographic Studio
762 E. 185th St.
IVanhoe 1166

DANCING
EVERY FRIDAY AND
SATURDAY
**NOTTINGHAM
TAVERN**
18526 ST. CLAIR AVE.
KE 9857
Music by Mickey Ryance and
His Orchestra
OPEN SUNDAYS

U. S. A. Club Yule Party

An invitation is extended to all members of the U. S. A. Youth Club of Cleveland, to gather at the home of Rudy Krall, 1140 E. 168 Street, to join in a gala Christmas party tomorrow evening, Saturday, Dec. 21st. Your reporter will be there, catching the latest news and views, so, how about being with us at 9 p. m.? Music, refreshments, etc., will be plentiful, and we can assure you of having a grand time.

After missing our previous meeting, member Millie Orenick arrived at our December 16th meeting at the SWH a bit late, but nevertheless, her presence was greatly appreciated. We'll be looking for you tomorrow night, Millie! Don't disappoint us!

Dotty Trebec, our ever humorous gal, has taken over the responsibilities of former treasurer Betty Hrovat, who is busy attending night classes at Spencerian College and is unable to be with us at our meetings. Our thanks to Lizzy for the work performed by her, and our congratulations to Dorothy on her fine spirit!

Bob, Ed and Ray Novine (cousins) have been faithful attendants of our meetings in the past, and have volunteered their services for our forthcoming

(Continued on page 8)

GREETING CARDS?
visit
Fifolt's Card & Gift Shoppe
6921 SUPERIOR AVE.
Open under new management
Cheli's Waterloo Cafe
16017 Waterloo Rd.
Beer — Wine — Fish Frys on
Fridays
Frank Celigoy, owner

B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St. — HE 3028
SOUND SYSTEM
INDOOR—OUTDOOR
Prvovrsina popravila na vseh
vrst radio aparatov
Tubes, Radios, Rec. Players
Vse delo jamceno

We Carry Genuine
MAYTAG PARTS

- Aluminum Cast Tops
- Legs
- Complete Wringers
- Roll Sets
- Center Posts
- Agitators
- Gear Housing
- Covers—Grease

Northeast Sales & Appliance
819 EAST 185th St.
JERRY BOHINC, Prop.
Store open every evening until 9;
Wednesdays until 1:00 p. m.

Yule Party of the Juvenile Singing Circle of SNPJ

The Cleveland Federation of SNPJ Lodges will sponsor its annual Christmas party on Saturday, Dec. 21. It will be held in the lower hall at the Slovenian National Home on St. Clair Avenue.

The admission ticket will be 75 cents and it will also include a free supper. Following this, Santa Claus will distribute gifts to all the juvenile members present.

Music for dancing will be furnished by J. Mauer, of the Spartans. Let's all join in and make this party the happiest occasion of the yule season.

— Josephine Tratnik, Sec'y

Mickey Ryance Orchestra available for Dances and Weddings

18702 Kewanee Ave.
IVanhoe 6528

Radio Service

HOME—AUTO—PORTABLES
Tubes—Phono Needles—Batteries
EX 2680 EX 3985
PRIJATEL
RADIO SERVICE
1142 East 66th St.
Daily 4 to 10 — Closed Wednesdays
Saturdays 10 to 6

SEDMAK

Moving and Storage
also
Light Expressing
1024 EAST 174th ST.
KE 6580

A Large Selection of Beautiful Items
That Make Ideal Christmas Gifts at

OBLAK FURNITURE

6612 ST. CLAIR AVE.

You Are Invited to Come in and Get One of Our
Nice New Calendars for 1947

Next to the assistance you can give your dear ones across,
delight them with a photograph of yourself and family.
FOR APPOINTMENT CALL—

BEROS STUDIO
6116 St. Clair Ave. — Tel. EN 0670

**CONSTRUCTION LOANS
STRAIGHT BANK LOANS
FHA LOANS
G I LOANS**

**PROMPT SERVICE
LOW INTEREST RATES
Monthly Reduction Loans**
APPLY AT

St. Clair Savings & Loan Co.
6235 ST. CLAIR AVE. HENDERSON 5670

Officers for Carniola Hive 493 T. M.

At the last meeting of the year, the following were elected to offices for 1947 in the Carniola Hive No. 493 TM: Past Commander Mary Bolta, Commander Josephine Stwan, Lieut. Commander Christine Glavan, Recording Secretary Julia Brezovar, Financial Secretary Pauline Debevec. Meetings are held the first Wednesday of every month at the Slovene National Home, St. Clair Avenue, Room No. 1, 7:30 p. m.

Charles & Olga Slapnik
FLORISTS
Beautiful Bouquets, Corsages, Wreaths,
Potted Plants and Flowers for all
Occasions
6026 ST. CLAIR AVE.
EX. 2134

Gifts

that will surprise and
please

- ★ MOTHER
- ★ DAD
- ★ BROTHER
- ★ SISTER

can be selected from the big
assortment of
WEARING APPAREL

at

**ANZLOVAR'S
DEPT. STORE**
6214 St. Clair Ave.

Coats, Hats, Blouses, Slips,
Shirts, Lingerie, Snowsuits
and Numerous Other Items
Merry Christmas and Happy
New Year to All!

SNPJ Bowlers' Dance

at Slovene Home, 15810 Holmes Avenue.
SATURDAY, DECEMBER 21st, 1946

Music By
PETE SRNICK'S ORCHESTRA
Admission 65c

Spartans' HOLIDAY DANCE

SATURDAY, DECEMBER 21st, 1946
at Slovene Nat'l Home, St. Clair Ave.

Music By
VADNAL AND HIS ORCHESTRA
Admission 65c

ENGLISH SECTION

U. S. A. Club Yule Party

(Continued from page 7)

dance. The true spirit, boys! Keep it up! By the way, folks, these boys hail from "Slovenian Heights" 'round about East 185th way.

Diana Slabe and girlfriend Helen Kucur were present at our last meeting with wide open ears and eyes, helping with all the groups' outlayed plans. Their co-operation is a fine example and should be followed by all.

Rudy Krall's ability is certainly portrayed in the newest poster, designed for our Snowball Dance to be held on January 4th at the SWH. It far surpasses his last poster for the benefit dance, which was also an eye catcher. This new poster will be placed in various store windows. Boys and girls from St. Clair way are displaying their's in the well known "Orazem Confectionery" located in the Slovene National Home, where the group usually winds up their meeting on St. Clair, with a delicious milk shake or sundae.

Our meeting of Dec. 16th was attended by 16 active members. Main topic of discussion was our coming dance. All members have been issued admission tickets to sell. With the ever-popular Johnny Vadnal and his boys at the band-stand we are sure this will be a wonderful night to meet all friends.

In closing, I wish to again remind all to attend the Christmas party tomorrow night! We'll be looking for you!

"Buzzer."

"ZARJA" NEWS

(Continued from page 7)

for their splendid work in the kitchen; Ann Adams, Sue Mramor, and Sue Pakis who helped the "Zarja" girls serve meals to the guests at the tables; Mr. Slabe, Frank Klemencic, John Bostjancic, John Adams, A. Meznarsich, and F. Turk for their able work behind the bar; Joe Jauch, Vincent Salmich, Ludwig Medvesek, and Mr. and Mrs. Jankovich who handled the finances for the evening; Vojan Dancers for their wonderful rendition of the "Polka" from the "Bartered Bride"; Gust Komar for his skillful interpretations in make-up; Ed Branisel and Babich who tended the doors.

The success of many plays depends on the calibre of the prompter who provides the leads and cues to the actors as they

eaper about on the stage interpreting the character they represent. "Zarja" is indeed fortunate and thankful to have the services of Milka Kokal who is one of the ablest prompters on the Slovene stage in Cleveland. In the soedn act of "Cevljari in vrag" the elegant furniture on view was the kind loan of the Oblak Furniture Co. Many thanks.

E. Gorshe dug deep down into his collection of antiques and came up with a red umbrella that completed the attire of Frank Kokal as he sang from the role of the village matchmaker, Kecal, from the "Bartered Bride".

We must not forget the congenial Mr. John Tavcar, Secretary of the S.N.D., who was always on hand to aid in the fulfillment of our many requests. Also at this time we can thank Matt Debevec, Stage Engineer, whose patience, understanding, and helpful suggestions make working with him a pleasure.

In the audience was noticed a splendid representation from our Collinwood singing club, "Jadran"; the "boys" from "Slovan" and the "girls" from Progressive Slovenke out Euclid way. "Zarja" thanks them and the host of Slovenes who were present and contributed both morally and financially to the success of our 30th anniversary.

"NAPREJ"

From the Milwaukee singing club, "Naprej" we received a sincere and comradely letter of congratulations on our 30th anniversary. We were so deeply involved in the preparations for our program that it was not until the arrival of the letter that we realized with a shock and some awe that in Milwaukee the Slovenes have gone "Naprej" for 35 years. Knowing full well the great expenditure of energy necessary to maintain an active club for so many years, we of "Zarja" take off our hats to our fellow singers in Milwaukee and wish them the same measure of success we enjoyed here in Cleveland when they swept up the hall after the crowd had gone on Dec. 15.

BIRTH

With the addition of a baby boy a happy triangle was formed at the home of Albert and Lena (formerly Pagon) Fatur. This latest addition to the "Zarja" circle arrived one week before the concert, but the proud papa did not falter once during the program. Congratulations!

—A. Turkman

RADIO TUBES?

visit

Fifoli's Card & Gift Shoppe
6921 SUPERIOR AVE.

Euclid Vets Club News

(Continued from page 7)

eyes out, looking for someone I presume, down in the bar room. Hope you found your party in that big crowd.

Johnnie Zgonc introducing his cousin Elmer Klaus from Harperfield, who is a football star at Ashland U. And I also heard that Elmer's two sisters Lee and Helen sold 40 tickets for our dance. Yep, 40 people from Harperfield, Geneva, Ohio, were present. Welcome to our dance, Harperfield, and here's hoping we see you all again. Do hope you all enjoyed yourselves and maybe someday we'll come out to visit your 48 Vet's Club. What does the 48 stand for? Wouldn't you like to know?

Joe Sustarsic seen collecting empty glasses—down in the bar room. Golly was he ever working hard! Ahem—

Did you hear that yell downstairs? Hope you weren't too alarmed, for it was only Bob Cigoy yelling "Tickets."

Mrs. Sustarsic and Mrs. Boyd doing their best to see that everyone was well fed. Did you taste their sandwiches? Um—Delish.

Snappy coming in sort of late and rushing to the stage. Could not even take her coat off. What was the reason for that, Snoop?

Johnnie Bolden ever so free with his compliments. What happened, Johnnie, and wow what a sharp tie!

Regina Kucher and Dot Lakan shying away from us all evening. How come, gals?

Joe Hrvatin holding on to that bottle of beer for dear life. What is the matter, Joe? Scared it was gonna run away?

Ruth Pablos cooling herself out by the door that goes down the bar room. What was the reason for that, Ruth? You weren't hot by any chance, were you?

V. Mihalich asked me to give all the Euclid Vet's a message so here it is. First of all she wants to thank the Euclid Vet's Club for the beautiful corsage given to her Saturday nite. She doesn't think she quite deserved it but she thought it was very wonderful for them to think of her. She also asked me to write and say she'll do her darndest to do her job and enjoys every minute of it. She also considers it quite an honor and would like to thank, all you fellows, for picking her.

Golly, I can go on and on, but I really must end sometime, but before closing, I'd like to mention the new engagement of two prominent Waterloo and Recher attenders none other than Marion (Mitz) Godec to Tony (Oners) Erjavec. Marion got her ring Saturday nite before coming to the dance. Some rock, too—Congratulations to you both and don't forget to let us in on the big day.

Well, folks, I reckon I'll hereby say I quit for now. Sorry, I couldn't mention more names, but it's just too impossible. See you all soon and don't forget to read your Enako every Friday for coming events.

Lastniki hiš pod rentno kontrolo

(Nadaljevanje z 2. strani)

loga, ki objasnjujeta zakaj je položaj lastnikov hiš danes boljši, kot je bil pred vojno, ali v letu 1939. Prvič sedaj ni praznih stanovanj in torej nobene izgube najemnine — prej so bila stanovanja pogosto dolgo prazna in dohodki so se s tem neverjetno krčili. Drugič, stroški lastnikov so približno isti, kot so bili prej in sprito pomanjkanja stanovanj so tudi v mnogih slučajih sploh opustili dekoriranje in pleskanje stanovanj, s čemer so prihranili pri vzdrževanju svojih stanovanjskih posesti. Stranke so bile in so pri volji žrtvovati za očiščenje in pleskanje ali papiranje stanovanja same in tako imajo gospodarji najčesteje stroške le s popravili neobhodno potrebnimi v svrhu ohrane dobre stanja stavbe.

Gotovo da niso vsi lastniki stanovanjskih hiš danes na boljšem kot so bili tik pred vojno. Pa tudi za te se je potom vladne kontrolne agencije urenilo, kar je bilo mogoče, da so smeli primerno povišati najemnine v okviru pravil kontrole. Več nego 900,000 prošnjam je bilo ugodeno v tem oziru.

Pa pogledimo kako najemniška kontrola prizadeva zemljiščni in stavbeni položaj v splošnem. Pregled na tem polju kaže, da dočim je v letu 1939 zapadlo 100 tisoč vknjižb, je število teh bilo v letu 1945 samo 14 tisoč.

Cene zemljiščem in stavbam so navzlic kontroli najemnin po-

skočile od 50 do 100 odstotkov. To pomeni, da najemniška kontrola ni prizadela zemljiščnih in stavbinskih cen, oziroma vrednosti.

Najemnina tvori približno 18 procentov izdatkov povprečne družine z zmernimi dohodki. Poleg izdatkov za hrano in druge potrebščine je to eden od glavnih stroškov družine. Toda

medtem, ko gospodinja lahko malo prihrani pri hrani in drugem ako zna pametno nakupovati, je pa danes nemogoče iskati okrog primernejšega ali cenejšega stanovanja. Zavedajoč se tega, je predsednik Truman ob ukinitvi kontrole cen dejal:

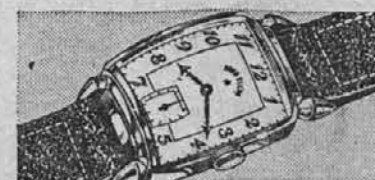
"Določanje najemnin cen v navadnem smislu bi prineslo našemu ljudstvu potežkoče in trpljenje. Sicer bo morda potrebno uvesti nekatere spremembe (glede najemnin cen), toda kontrola najemnin mora ostati, da se drži pod nadzorstvom evikcije."

Now, the long-awaited Christmas when belles and beaux can be given their Elgins, the superlative gift! Exquisite new designs here for your selection... more are on the way!

17 Jewel Elgin Deluxe, 10K natural gold filled case. 47.50

21 Jewel Lord Elgin, 14K natural gold filled case. 70.00

BUDGET TERMS IF DESIRED

ELWITT
Jewelers Since 1912

690 EAST 185th ST.

A Merry Christmas and A Happy New Year

Christmas Suggestions

Gloves
Purses
Perfumes
Cosmetics
Fascinators
Manicure Sets
Handkerchiefs

Slips
Hose
Robes
Gowns
Pajamas
Sweaters
Bed Jackets

Grdina Bridal Shop

A MERRY CHRISTMAS
AND A HAPPY NEW YEAR TO ALL

6111 St. Clair Ave., Henderson 6800

OPEN AN ACCOUNT NOW!

SAVING WILL HELP SECURE YOUR FUTURE

Deposits Made on or Before Jan. 10, 1947 Will Be Credited With Interest From Jan. 1, 1947

St. Clair Savings & Loan Co.

6235 ST. CLAIR AVE.

Accounts Up to \$5,000.00 Are Insured by FSLIC

Drenik's Beverage Dist. Co.

RAZVAŽA NAJBOLJŠE PIVO

Erin Brew - Budweiser - Michelob - Duquesne Beer and Drewrys Ale
La Boheme and Gibson Wines

Toplo se zahvaljujemo za naklonjenost vsem odjemalcem, društvom, gostilničarjem, organizacijam in posameznikom

Vesele božične praznike želimo vsem pivcem, gostilničarjem in prijateljem našega na trgu najboljšega piva

Kenmore 5500

23776 LAKELAND BOULEVARD

Kenmore 5501

EUCLID, OHIO

THE VETERAN'S FRIEND

Q. When is the last date on which aliens who served with the armed forces can become citizens under the special provisions our government has set up?

A. Veterans who are aliens and who served during World War II have until December 31, 1946, to become naturalized under the special provisions governing these cases.

Q. I am a disabled veteran receiving a monthly pension of \$37.50 a month. If I take on-the-job training and receive \$90 a month for this training will it effect my pension?—L.B.A.

A. No. You will receive your \$90 a month as well as your pension, plus any income you may receive from your employer-trainer in the form of an apprenticeship wage.

Q. What period of time does a veteran of World War II have in which to convert his national service term insurance to a permanent form?

A. Eight years from the time it was taken out if it was issued before Jan. 1, 1946. Five years if it

was taken out on or after that date.

Q. If a veteran was disabled in service after the actual war was over is he entitled to disability compensation from the government.

A. Yes. The President has not declared the period of "emergency" to be over and officially the war has not ended. Thus a veteran whose disability is service connected is still entitled to disability compensation under wartime circumstances even though ostensibly we are at peace.

Q. How should one shake hands with a man with an artificial arm?

A. Do the thing that is natural. Shake whichever hand the veteran extends.

Q. Can Terminal Leave Bonds be used in paying national service life insurance premiums?

A. Yes. The veteran can turn over his bonds to the Veterans Administration for payment of premiums. Each month the face value of the bonds will be reduced by the amount of the premium. Vol. 3, No. 3

4 SHOPPING DAYS TO CHRISTMAS

